

Európska
komisia

[ZIMA 2012 ▶ Č. 44]

panorama

inforegio

▶ Inteligentná špecializácia

Hnací motor budúceho
hospodárskeho rastu
regiónov Európy

▶ Pokrok v Poľsku: úspešný
príbeh EÚ pokračuje

▶ Hodnotenie poukázalo
na pozitívne výsledky
Kohézneho fondu

▶ Regionálna politika inšpiruje
krajiny na celom svete

Regionálnu
a mestskú
politiku

▶4

▶ ÚVODNÍK 3

Komisár Johannes Hahn

▶ ROZHOVOR POKROK V POĽSKU 4-7

Elżbieta Bieńkowska – ministerka regionálneho rozvoja, Poľsko

▶ ŠPECIÁLNA RUBRIKA 8-13

INTELIGENTNÁ ŠPECIALIZÁCIA – HNAČÍ MOTOR BUDÚCEHO HOSPODÁRSKEHO RASTU V EURÓPE

▶ PRIESKUM EUROBAROMETRA – VYSOKÁ KVALITA ŽIVOTA V REGIÓNOCH NAPRIEK HOSPODÁRSKEJ KRÍZE 14-17

▶ INOVÁCIE V REGIONÁLNO M A MESTSKOM ROZVOJI – OCENENIA REGIOSTARS 2014 18

▶ EURÓPA V MOJOM REGIÓNE FOTOGRAFICKÁ SŮŤAŽ 19-21

▶ VAŠIMI SLOVAMI 22-29

Vnútroštátne a regionálne pohľady na politiku súdržnosti

▶ EURÓPSKA REGIONÁLNA POLITIKA – ZDROJ INŠPIRÁCIE PRE KRAJINY MIMO EÚ 30-31

▶ PRÍKLADY PROJEKTOV 32-35

Príklady projektov z Talianska a Spojeného kráľovstva a projektov Európskej územiaj spolupráce v rámci programu pre strednú Európu a programu nadnárodnej spolupráce pre juhovýchodnú Európu

▶ HODNOTENIE KOHÉZNEHO FONDU 36-37

▶ PRIEKOPNÍCI SPOLUPRÁCE – VIAC NEŽ 280 PODOJATÍ NA OSĽAVU EURÓPSKEHO DŇA SPOLUPRÁCE 38-39

▶ PROGRAM 40

▶8

▶22

▶38

Fotografie (strany):

Obálka: © Shutterstock

Strany 3, 9, 10, 11, 12, 15, 17, 19, 20, 21, 31, 38, 39: © Európska komisia

Strany 5-7: © Ministerstvo regionálneho rozvoja, Poľsko

Strana 6: © GAZ-SYSTEM S.A.

Strany 10, 13, 14, 16, 35: © Shutterstock

Strana 11: © Junta de Castilla y León

Strana 19: © Boyan Ivanov, Marek Babula, Simeon Mitkov,

Cristina Dumitruová Tabacaruová

Strana 23: © Ministerstvo hospodárstva a zamestnanosti, Portugalsko

Strany 24, 34: © Ministerstvo regionálneho rozvoja a cestovného

ruchu, Rumunsko

Strana 26: © Fraunhofer ISIT, Itzehoe

Strana 27: © Ministerstvo vidieka a ochrany spotrebiteľov,

Bádensko-Württembersko

Strana 29: © Regionálne ministerstvo hospodárstva, inovácií,

vedy a zamestnanosti, vláda Andalúzie

Strana 32: © Projekt EÚ „Trolley“

Strana 33: © Simone Cugi, autonómny región Sardinia

Strana 36: © Ministerstvo hospodárstva a zamestnanosti, Portugalsko

Tento časopis sa tlačí v angličtine, francúzštine a nemčine na recyklovanom papieri. Je dostupný v 21 jazykoch EÚ na adrese http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_sk.cfm

Názory vyjadrené v tejto publikácii sú názormi autora a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej komisie.

▶ ÚVODNÍK

Johannes Hahn

Člen Európskej komisie pre regionálnu politiku

Od čias, keď sme museli presvedčať kritikov o význame politiky súdržnosti z hľadiska vytvárania hospodárskeho rastu, sme prešli dlhú cestu. Politika súdržnosti je v súčasnosti srdcom európskeho programu a súčasných rokovaní o rozpočte. Považuje sa za politiku strategických investícií, mechanizmus zjemňovania dosahov hospodárskej krízy na Európu a spôsob prípravy živnej pôdy pre budúci rast.

Naša stratégia investícií do regiónov sa so zreteľom na tieto ciele stáva čoraz selektívnejšou a strategickejšou. Ako si môžete prečítať v našom článku o **inteligentnej špecializácii**, zavádzame nástroje, vytvárame inštitúcie a pripravujeme odborníkov, ktoré pomôžu regiónom pri hľadaní vlastného miesta na globálnom trhu s priemyslom a technológiami. Tento prístup pomôže regiónom rozpoznať ich skutočný inovačný potenciál a zamerať priemyselné štruktúry na rýchlo sa rozvíjajúce odvetvia a medzinárodné trhy.

Inteligentná špecializácia je inovatívnou stratégiou pre regionálnu hospodársku transformáciu a v súčasnosti je aj kľúčovou súčasťou úsilia Európy pomôcť jej regiónom a dostať ich z recesie. Jej podstata spočíva v tom, že región si zvolí obmedzené množstvo priorít na základe svojich silných stránok a medzinárodnej špecializácie. Táto stratégia si vyžaduje, aby podporné a investičné opatrenia neboli roztrieštené a aby sa štrukturálne fondy sústredili na obmedzené množstvo priorít, ktoré majú najvyšší potenciál rozvoja. Rozvoj výskumných a inovačných stratégií na základe koncepcie inteligentnej špecializácie bude od roku 2014 jedným z predpokladov prístupu k štrukturálnym fondom.

Nová rovnováha v štruktúre investícií

Klasický prístup k investovaniu už nie je vhodný. V súčasnosti kladieme dôraz na tematické investície, stanovovanie prioritných strategických oblastí a vytvorenie vhodnej štruktúry investícií zodpovedajúcej potrebám jednotlivých regiónov. V niektorých krajinách sa príliš veľa investovalo do infraštruktúry a príliš málo do malých a stredných podnikov a zamestnanosti. Preprogramovaním chceme zmeniť túto rovnováhu. Ak totiž chceme dosiahnuť skutočný vplyv a zmenu, musíme uskutočniť kritické množstvo investícií. V priebehu posledných troch rokov sa medzi rôznymi tematickými investíciami preprogramovalo približne 20 miliárd EUR. Ďalších 14,5 miliardy EUR má za cieľ znížiť požiadavky na spolufinancovanie jednotlivými štátmi a zvýšiť maximálnu mieru spolufinancovania v „programových krajinách“ na 95%.

Dôraz na výsledky

Čoraz väčší dôraz kladieme na výsledky, výkon a hodnotu za peniaze daňových poplatníkov. V **hodnotení** regionálnych investícií uskutočnených v období rokov 2000-2006 (pozri stranu 36) sa zdôrazňuje, že je potrebné jasne vymedziť ciele a stratégie a vykonať riadnu analýzu nákladov a prínosov, aby sa oprávnené investície uskutočňovali zo správnych dôvodov. Je jasné, že do programov musíme začleniť viac medzníkov a kvantifikovateľných cieľov, aby sme mohli posúdiť ich pokrok.

V neposlednom rade máme k dispozícii zaujímavé výsledky z posledného prieskumu **Eurobarometra**, ktoré ukazujú, že napriek všeobecnej kríze a hospodárskym vyhliadkam vnímajú Európania kvalitu života vo svojom regióne vo všeobecnosti veľmi kladne.

► POKROK V POĽSKU

REGIONÁLNE FONDY SÚ MOTOROM RASTU A MODERNIZÁCIE KRAJINY

Časopis *Panorama* prináša rozhovor s ministerkou regionálneho rozvoja Poľska Elżbietou Bieńkowskou, ktorá v priebehu piatich rokov vo svojej funkcii dohliadala na obdobie významných regionálnych investícií a rastu, ktoré odzrkadľujú postavenie Poľska ako najväčšieho príjemcu štrukturálnych fondov EÚ v súčasnosti.

► **Od vstupu do Európskej únie v roku 2004 dosiahlo Poľsko výrazný pokrok najmä z hľadiska rozvoja infraštruktúry. Výrazne sa zvýšil HDP. Čo si myslíte o vývoji Poľska v tomto období? Na čo ste najviac hrdá?**

Poľsko sa ešte stále buduje. Väčšina našich výdavkov bola na infraštruktúru, ako sú cesty, letiská a železničné stanice. Bez tejto práce by sme zrejme nemohli hovoriť o modernizácii krajiny. Nové firmy nebudú vznikať v regiónoch, ktoré sú ťažko dostupné. Dokončili sme aj ďalšie práce v oblasti infraštruktúry, na ktoré sme sa podujali na základe prístupovej zmluvy s EÚ. Vybudovali sme kanalizačné systémy vo vidieckych oblastiach a skvalitnili sme siete dodávky vody. Vybudovali sme a naďalej budujeme čistiarne odpadových vôd. Pokiaľ ide o ochranu životného prostredia, Poľsko je úplne inou krajinou než pred 10 rokmi. Dosiahli sme výrazný pokrok aj v oblasti inovácií. Prichádzajú granty na výskum a vývoj. Inštitúcie vysokoškolského vzdelávania sa stali tretím najväčším príjemcom finančných prostriedkov EÚ a dnes sú vybavené dielňami a laboratóriami na svetovej úrovni. Európske fondy pomohli podnietiť hospodársky rast a vytvoriť nové pracovné miesta.

► **Aké sú silné stránky poľských regiónov a ako môžu prispieť k hospodárskemu rastu krajiny?**

Každý región je iný. Na Ministerstve regionálneho rozvoja dávame návrhy na použitie prostriedkov EÚ na podporu rôznych vybraných oblastí, vďaka ktorým sú konkrétne regióny jedinečné. Poľské regióny doteraz veľmi dobre využívali

európske fondy. Z takmer 17 miliárd EUR dostupných v rámci regionálnych operačných programov sa už použilo 82%. Nikto nepochybuje o tom, že hospodársky úspech celej krajiny závisí od úspechu jej jednotlivých regiónov.

► **Ako zlepšili investície uskutočnené v rámci politiky súdržnosti rozvojový potenciál poľských regiónov? Aké sú konkrétne výsledky, ktoré sú zaujímavé pre občanov?**

Najdôležitejším efektom je vytvorenie 250 000 nových pracovných miest vrátane 140 000 pracovných miest v podnikoch založených nezamestnanými ľuďmi. Európske fondy takisto pomohli viac než 23 000 podnikom, pričom sa zmodernizovalo takmer 2 000 laboratórií a výskumných centier. Poskytli sme prístup k širokopásmovému internetu. Podporili sme 3 500 materských škôl najmä vo vidieckych oblastiach, ktoré navštevuje 110 000 detí. Zlepšenia si určite všimli cestujúci využívajúci mestskú dopravu – v mnohých mestách sa finančné prostriedky EÚ použili na zakúpenie nových električiek a autobusov. Čoraz viac ľudí si uvedomuje mnohé pozitívne zmeny, ktoré sa dejú v našej krajine vďaka európskym fondom, i to, ako im tieto peniaze uľahčujú každodenný život, pretože výsledky projektov EÚ môžu vidieť všade okolo seba.

► **Výška HDP na obyvateľa v Mazowieckom regióne (Varšava) je v súčasnosti už takmer na úrovni EÚ. Tento región sa už teda nebude môcť zapájať do programov zameraných na menej rozvinuté regióny. Ako sa mu podarilo dosiahnuť tento výsledok? Zmení sa využívanie finančných prostriedkov v nasledujúcom programovom období?**

Nesmieme zabúdať, že dobré výsledky región ako celok do veľkej miery dosiahol vďaka hlavnému mestu Varšave. Mazowiecký región je prvým poľským regiónom, ktorý prekročil hranicu 75 % HDP na obyvateľa stanovenú pre regióny EÚ. Takže po prvýkrát bude Poľsko využívať podporu určenú pre dve rôzne kategórie regiónov. V nasledujúcom

Elżbieta Bieńkowska
ministerka regionálneho rozvoja, Poľsko

„Nikto nepochybuje o tom, že hospodársky úspech celej krajiny závisí od úspechu jej jednotlivých regiónov.“

programovom období máme v pláne dosiahnuť to, aby sa väčšia časť (približne 60%) regionálneho programu pre Mazowiecký región financovala z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR). Podiel Európskeho sociálneho fondu riadený na regionálnej úrovni bude rovnaký ako v ostatných regiónoch. Zvyšné prostriedky z EFRR (približne 40%) a ESF (približne 25%) budú osobitne určené na samostatné projekty alebo na špecifické opatrenia v rámci vnútroštátnych programov.

► **Operačný program „Infraštruktúra a životné prostredie“ s rozpočtom takmer 30 miliárd EUR je najväčší v histórii štrukturálnych fondov. Aké sú výhody a nevýhody tohto veľkého programu? Predpokladáte v nasledujúcom programovom období vznik väčšieho počtu autonómnych vnútroštátnych programov?**

Najväčší objem finančných prostriedkov EÚ bude do Poľska prúdiť v rámci programu „Infraštruktúra a životné prostredie“. V súčasnosti sa v celom Poľsku realizuje viac než 1800 projektov spolufinancovaných v rámci tohto programu. Čistá voda, nové kultúrne centrá, moderné inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, lepšie vybavené nemocnice a bezpečnejšie cesty – to je len ukážka výsledkov práce vykonanej v rámci programu „Infraštruktúra a životné prostredie“.

Množstvom rozličných investícií uspokojujeme osobitné potreby a riešime konkrétne problémy ľudí v celej krajine. Očakávame, že program bude pokračovať aj v nasledujúcom programovom období. Bude sa zameriavať najmä na otázky ochrany životného prostredia, boja proti zmene klímy a prispôbovania sa zmene klímy, ako aj na dopravu a energetickú bezpečnosť.

► **Program „Rozvoj východného Poľska“ sa týka piatich regiónov. Považujete tieto multiregionálne programy za pozitívne?**

Program „Rozvoj východného Poľska“ poskytuje podporu pre najdôležitejšie investície zamerané na rozvoj tejto oblasti. Na tento program sme vyčlenili približne 11 miliárd PLN. Finančné prostriedky EÚ sa využívajú na zakladanie technologických parkov, priemyselných inkubátorov a investorských servisných centier, ktoré pomáhajú podnikateľom riadiť ich podniky. Vďaka novým cestným obchvatom sa tranzitná doprava odkláňa z centier miest. Dohromady dostane vo východnom Poľsku finančné prostriedky 20 nových obchvatov a stovky kilometrov ciest. Výraznú pomoc dostali aj inštitúcie vysokoškolského vzdelávania vo východnom Poľsku. Novú infraštruktúru vysokoškolského vzdelávania využíva približne 100 000 študentov. Myslím si, že tieto

Výstavba nového úseku diaľnice A1

Plynovod Włocławek-Gdynia

„ Čoraz viac ľudí si uvedomuje mnohé pozitívne zmeny, ktoré sa dejú v našej krajine vďaka európskym fondom, i to, ako im tieto peniaze uľahčujú každodenný život, pretože výsledky projektov EÚ môžu vidieť všade okolo seba. “

regióny na východe Poľska budú aj naďalej potrebovať finančné prostriedky EÚ. Na ministerstve pripravujeme nový návrh programu pre východné Poľsko na roky 2014-2020. Tieto regióny budú navyše príjemcami vnútroštátnych programov a budú riadiť aj svoje vlastné regionálne operačné programy.

► Posilní sa v nasledujúcom programovom období úloha regiónov?

V nasledujúcom programovom období sa úloha regiónov rozhodne posilní. Určite budú mať k dispozícii viac peňazí. Do veľkej miery budú práve regionálne orgány rozhodovať o tom, ako presne sa rozdelia finančné prostriedky EÚ. Ministerstvo regionálneho rozvoja pripravuje len všeobecné usmernenia pre nové programové obdobie.

► Aké sú vaše kľúčové priority na programové obdobie 2014-2020?

V období 2014-2020 sa politika súdržnosti zmení tak, aby podporovala tie investície, ktoré majú na hospodárstvo najvyšší multiplikačný účinok. V súlade s cieľmi stratégie Európa 2020 predpokladáme značný nárast výdavkov na vedecký

Filmové štúdiá Alvernia

Centrum výskumu a vývoja na Poľsko-americkej kardiologickej klinike

Nové autobusy v Białystoku

výskum, technologický rozvoj, inovácie a podnikanie. Omnoho dôležitejšie miesto zaujme i bezuhlíkové hospodárstvo. Regionálne vlády budú mať k dispozícii viac finančných prostriedkov ako v súčasnosti. Viac podpory dostanú ľudia, ktorí zakladajú nové podniky, a opatrenia, ktoré prispievajú k zlepšeniu rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, napríklad zakladanie materských škôl na pracoviskách a využívanie práce na diaľku. Najväčší podiel bude mať aj naďalej rozvoj udržateľnej dopravy. K dispozícii budú peniaze na rozvoj infraštruktúry a cestných a železničných spojení, ako aj na investície do ochrany životného prostredia a energetiky, najmä do „ekologickej“ energie.

► **Poľsko bude do júna 2013 vykonávať predsedníctvo Vyšehradskej štvorky. Čo to znamená a ako to ovplyvní budúcnosť politiky súdržnosti?**

Predsedníctvo Vyšehradskej štvorky sme prevzali 1. júla 2012 a túto funkciu budeme vykonávať rok. Naše predsedníctvo prišlo v čase, ktorý má kľúčový význam v súvislosti s dokončením rokovaní o budúcej podobe rozpočtu EÚ. V spolupráci s Českou republikou, Slovenskom a Maďarskom, ako aj so Slovinskom sme dosiahli spoločnú pozíciu skupiny V4 v otázke politiky súdržnosti na roky 2014-2020. Dňa 12. októbra prijali ministri týchto krajín v Katoviciach spoločné

vyhlásenie o najdôležitejších záležitostiach súvisiacich s procesom rokovaní o budúcej politike súdržnosti. Našou ambíciou je zachovať politiku súdržnosti ako rozvojovú politiku, z ktorej budú profitovať všetky členské štáty a regióny EÚ a ktorá bude mať pozitívny vplyv na trh práce a na rast, inovátnosť a konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva. Spoločné vyhlásenie je dôležitým príspevkom do diskusie na úrovni EÚ. Predstavuje spoločnú pozíciu krajín z našej časti Európy v súvislosti s budúcou podobou a zásadami fungovania politiky súdržnosti v novom programovom období.

► **VIAC INFORMÁCIÍ**

http://www.mrr.gov.pl/ENGLISH/Strony/main_mrr_eng.aspx

► INTELIGENTNÁ ŠPECIALIZÁCIA

► HNACÍ MOTOR BUDÚCEHO HOSPODÁRSKEHO RASTU V EURÓPE

Kľúčovou súčasťou úsilia Európy o pomoc členským štátom a regiónom dostať sa z recesie je „inteligentná špecializácia“ – inovatívna stratégia pre miestnu hospodársku transformáciu.

Súčasná hospodárska kríza zdôrazňuje jednoznačnú potrebu upraviť rovnováhu financovania verejného sektora na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni. Obozretné míňanie by nemalo viesť k zníženým investíciám do ľudského kapitálu, inovácií a výskumu, pretože to sú základné prvky, ktoré môžu podnikateľ návrat k rastu.

Inovácia je jednou z kľúčových priorít programu reformovanej regionálnej politiky na roky 2014–2020, pretože dáva potrebný impulz hospodárskemu rastu a tvorbe nových a lepších pracovných miest.

Z hľadiska prekonania recesie a hospodárskej krízy však nie sú všetky investície do výskumu a inovácií rovnako účinné, pokiaľ ide o ich vplyv na rast. Nie všetky členské štáty a regióny môžu vynikať vo všetkých oblastiach vedy a inovácií, ale každá krajina a región majú potenciál vynikať v určitom odvetví. Nie všetky krajiny a regióny majú nevyhnutné kritické množstvo podnikov a vzdelávacích inštitúcií a dostatok sociálneho kapitálu na účinnú spoluprácu medzi týmito aktérmi v oblasti inovácií, aby mohli uspieť v globálnej hospodárskej súťaži o podiel na trhu, alebo na to, aby formovali nové trhy. A v čase nedostatku verejných zdrojov nemožno financovať všetky jednotlivé sľubné výskumné a inovačné projekty.

Inteligentná špecializácia je cestou vpred. Predstavuje hospodársky rast kombinovaný s obozretným využívaním verejných financií, ktorý niektorí poznajú pod názvom „growthsterity“ (rastové úsporné opatrenia). Inteligentná špecializácia je teda kľúčovým opatrením vlajkovej iniciatívy „Európa inovácií“ v rámci programu stratégie Európa 2020 pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast.

Podstata inteligentnej špecializácie spočíva v tom, že členský štát alebo región si zvolí obmedzené množstvo priorít na základe

svojich silných stránok a porovnateľných výhod v oblastiach s najvyšším potenciálom trvalého účinku. Tento prístup pomôže regiónom uvedomiť si svoj inovačný potenciál a zamerať priemyselné a vedomostné štruktúry na rýchlo sa rozvíjajúce odvetvia a služby a na medzinárodné trhy. Cieľom inteligentnej špecializácie je transformovať hospodárstva smerom k vyššej pridanej hodnote a konkurencieschopnejším činnostiam.

„Výskum je premena peňazí na poznatky. Inovácia je premena poznatkov na peniaze.“

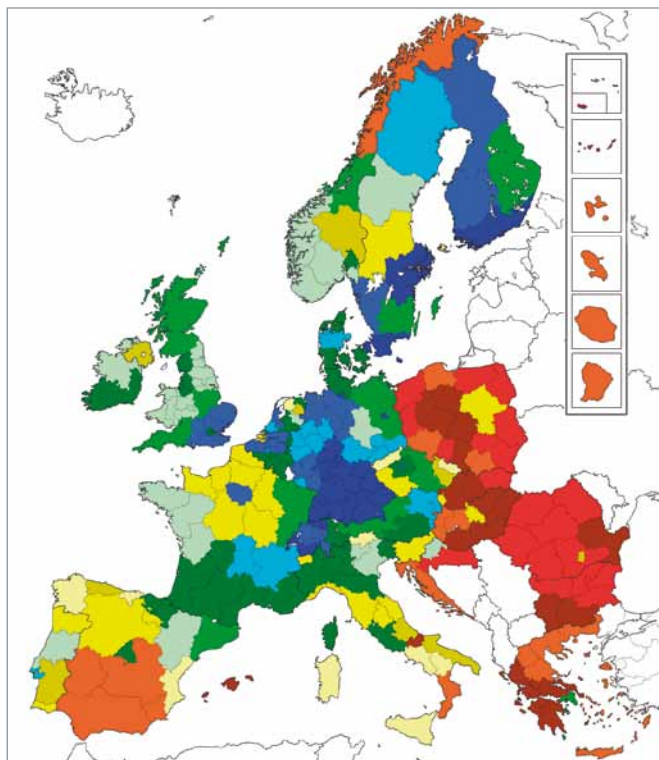
Geoffrey Nicholson – 3M (spoločnosť 3M sa v štúdiu spoločnosti Booz & Company „Globálne inovácie 1000“ z roku 2012 umiestnila na 3. mieste, kým z hľadiska nákladov na výskum a vývoj je až na 86. mieste)

Inteligentná špecializácia je prístup, ktorý Európska komisia v súčasnosti zapracúva do svojich programov politiky súdržnosti. Rozvoj výskumných a inovatívnych stratégií na základe koncepcie inteligentnej špecializácie bude od roku 2014 jedným z predpokladov prístupu k štrukturálnym fondom.

Čo je to inteligentná špecializácia?

Inteligentná špecializácia v skratke predstavuje novú generáciu výskumných a inovačných politík, ktoré idú za hranicu tradičných investícií do výskumu a technológií, a budovanie všeobecných inovačných kapacít. Stratégia inteligentnej špecializácie sa od priemernej inovačnej stratégie líši týmito aspektmi:

- Jej poznatková základňa nezohľadňuje len typické otázky výskumu a zručností, ale berie do úvahy všetky aktíva, napr. zemepisnú polohu, štruktúru obyvateľstva, klímu, prírodné zdroje, ako aj prvky na strane dopytu, napr. potreby spoločnosti, potenciálnych zákazníkov, inováciu verejného sektora. Bude nabádať krajiny alebo regióny, aby spojili svoje jedinečné miestne poznatky a výrobné kapacity do nových kombinácií a inovácií.
- Inteligentná špecializácia nie je rozhodnutím zhora, ale bola vyvinutá a bude sa realizovať v dynamickom

► Tabuľka výsledkov regionálnej inovácie 2012

■ LÍDER – VYSOKÁ ÚROVEŇ	■ PRIEMERNÝ INOVÁTOR – VYSOKÁ ÚROVEŇ
■ LÍDER – STREDNÁ ÚROVEŇ	■ PRIEMERNÝ INOVÁTOR – STREDNÁ ÚROVEŇ
■ LÍDER – NÍZKA ÚROVEŇ	■ PRIEMERNÝ INOVÁTOR – NÍZKA ÚROVEŇ
■ NASLEDOVNÍK – VYSOKÁ ÚROVEŇ	■ SKROMNÝ INOVÁTOR – VYSOKÁ ÚROVEŇ
■ NASLEDOVNÍK – STREDNÁ ÚROVEŇ	■ SKROMNÝ INOVÁTOR – STREDNÁ ÚROVEŇ
■ NASLEDOVNÍK – NÍZKA ÚROVEŇ	■ SKROMNÝ INOVÁTOR – NÍZKA ÚROVEŇ

► VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/index_sk.htm

procesu objavovania činností podnikania so zapojením kľúčových zainteresovaných strán a s riadením v duchu spolupráce.

- Ponúka globálny pohľad na potenciálne konkurenčné výhody, trhy a potenciál spolupráce s inovátormi za zemepisnými hranicami.
- Nezameriava sa na vytváranie nových poznatkov vo všetkých oblastiach, ale odporúča využiť jestvujúce poznatky a technológie na inovácie vo všetkých možných formách vrátane organizačných, obchodných, používateľských, sociálnych a iných inovácií.
- Stanovuje priority v čase nedostatku zdrojov a sústreďuje investície na porovnateľné výhody s cieľom zhromaždiť kritické množstvo investícií na dosiahnutie excelentnosti tým, že danú krajinu alebo región odliší od ostatných.
- Inteligentná špecializácia neznamená vyberanie víťazov v jednotlivých odvetviach či technológiách, ale vzájomné obohacovanie sa medzi jednotlivými odvetviami a technológiami. V niektorých regiónoch môže vytváranie zoskupení znamenať začiatok prepojení naprieč odvetviami a šírenia poznatkov, a to v rámci regiónu i externe s inými regiónm.

Rozvoj stratégií inteligentnej špecializácie

Cesta inteligentnej špecializácie si vyžaduje dôkladný prehľad o silných a slabých stránkach danej krajiny alebo regiónu, ktoré sa musia skombinovať so silným vedením a spoločnou víziou zainteresovaných strán v oblasti inovácií.

Kľúčom, ktorý pomôže identifikovať, v ktorých oblastiach majú krajiny alebo regióny potenciál odlišiť sa a byť konkurencieschopnejšie ako iní, je „proces objavovania činností podnikania“. Proces objavovania činností podnikania znamená hľadanie kreatívnych riešení problémov kombinovaním aktív a nových partnerov, podstupovaním rizika, experimentovaním, hľadaním nových nápadov v hodnotovom reťazci a vstupovaním do nových hodnotových reťazcov. Dôležité je aj to, aby sme nikdy nestratili zreteľ na konečný cieľ inovácie: prinášať na trh inovatívne riešenia a vytvárať tak rast a pracovné miesta.

Podniky sú, samozrejme, v najlepšej pozícii vycítiť nové príležitosti a odhaliť, v akej oblasti výroby je daná krajina dobrá, a upriamiť pozornosť na budúce oblasti výskumu, vývoja a inovácií. Dôležité je zistiť, ako ich zapojiť do procesu vytvárania tejto stratégie.

Ďalším problémom je aj to, ako okrem osvedčených aktérov a zvyčajných klientov počúvať aj mladých podnikateľov, MSP, začínajúce podniky či dokonca neziskové spoločnosti, ktoré môžu mať kľúč k „osobitosti“. Kombinácia výrobných odvetví a služieb môže otvoriť dvere úplne novým podnikateľským modelom a novej hospodárskej dynamike v danej krajine alebo regióne.

► **Cieľom stratégií inteligentnej špecializácie je podporovať experimenty v jestvujúcich a nových oblastiach činností a prispôbovať politiky na základe skúseností z týchto experimentov. Inteligentná špecializácia si vyžaduje účinnú a aktívnu koordináciu politických zásahov (napr. kombináciu politík a zosúladenie nástrojov politik, ako sú politiky na podporu zoskupení), ktorá umožní strategickú spoluprácu. Vyžaduje si aj dlhodobjšie vízie zo strany tvorcov politik, ale aj jednotlivých zainteresovaných strán vrátane podnikov. Tieto stratégie zároveň odzrkadľujú naliehavú potrebu prijímať ťažké rozhodnutia v čase náročného prechodu v podmienkach značných rozpočtových obmedzení.“**

OECD – Synthesis report on innovation driven growth in regions: the role of smart specialisation (Súhrnná správa o raste podnecovanom inováciami v regiónoch: úloha inteligentnej špecializácie), 2012

„Spoluvytváranie je prístup zameraný na bezprostrednejšie zapojenie občanov, podnikov a iných kľúčových príjemcov verejných služieb do inovačného procesu. Sústreďuje sa nielen na pochopenie súčasných úloh, ale aj na vytváranie novej budúcnosti s ľuďmi, nie pre nich.“

Christian Bason – Riaditeľ dánskej inovačnej jednotky MindLab

Výskumné organizácie, univerzity, kreatívne odvetvia, verejné orgány a občianska spoločnosť – všetci majú v tomto procese svoju úlohu. Spoločne majú veľkú šancu objaviť oblasti, v ktorých môže región vynikať vzhľadom na svoje schopnosti a výrobné aktíva. Kvantitatívne prieskumy spokojnosti nemusia stačiť, pretože poskytujú len spätný pohľad a nie kreatívne pokrokové myšlienky, ako to dokážu procesy spoluvytvárania.

Situácia v regiónoch

Posúdenie situácie v regiónoch, ktoré uskutočnil inštitút IPTS, odhalilo, že regióny vo všeobecnosti čelia ťažkostiam pri rozvíjaní globálneho pohľadu a orientácie navonok.

Regióny sa v budúcnosti musia jednoznačne zamerať na svoje potenciálne silné stránky. A na tie sa treba pozeráť v medzinárodnom, nielen vo vnútroštátnom či v regionálnom kontexte.

Regióny musia prijímať dobre premyslené rozhodnutia založené na dôkazoch, a nie rozptyľovať finančné prostriedky bez skutočného efektu. Priority v regiónoch sú v súčasnosti často príliš široké, takže ich vplyv je rozriedený. Zdá sa, že príliš veľa pozornosti sa venuje výrobným odvetviám a nie rýchlo sa rozvíjajúcim odvetviám a službám.

Stále sa len v obmedzenej miere uplatňujú opatrenia na stimuláciu dopytu a prístup na trh a na podporu budovania výskumných a inovačných kapacít. Pretrváva i nedostatočná koordinácia medzi celoštátnymi a regionálnymi vládami.

PODPORA ZO STRANY PLATFORMY S3

Rozvoj výskumných a inovačných stratégií pre inteligentnú špecializáciu je náročná úloha najmä v krajinách, ktoré majú len krátku tradíciu v tvorbe inovatívnej politiky so zapojením zainteresovaných strán alebo málo skúseností s jej uplatňovaním a hodnotením. Tieto stratégie môžu byť výzvou dokonca i pre krajiny s dobre fungujúcimi inovačnými ekosystémami, pretože prinášajú nutnosť stanoviť priority a prijať náročné rozhodnutia. Komisia preto vytvorila nástroje na pomoc členským štátom a regiónom, aby rozvíjali vlastné individuálne stratégie inteligentnej špecializácie. Platforma pre inteligentnú špecializáciu (platforma S3), ktorú spravuje Inštitút pre technologický výskum budúcnosti (IPTS – jeden zo siedmich inštitútov Spoločného výskumného centra EÚ), sa priamo podieľa na rozvoji koncepcie inteligentnej špecializácie a jej politických dôsledkov. Partnerom a odborníkom poskytuje poradenstvo, prístup k údajom, usmernenia a metodickú podporu, príklady osvedčených postupov a nástroje vzájomného vzdelávania. Platforma S3 v súčasnosti zahŕňa viac než 100 registrovaných regiónov a dva členské štáty (Slovensko a Litvu). Organizuje aj semináre, školenia a partnerské preskúmania pre tvorcov politik, ktorí pracujú v oblasti rozvoja výskumných a inovačných stratégií pre inteligentnú špecializáciu (RIS3).

► VIAC INFORMÁCIÍ
<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>

▷ TALIANSKO NA KRIŽOVATKE

V septembri 2012 Európska komisia usporiadala v meste Bari seminár zameraný na inteligentnú špecializáciu v talianskych regiónoch. Jeho cieľom bolo šíriť informácie o koncepcii inteligentnej špecializácie a jej uplatňovaní celoštátnymi a regionálnymi politickými činiteľmi, tvorcami stratégií a orgánmi EÚ riadiacimi financovanie so zameraním na programové obdobie 2014–2020.

Bol to jeden zo série „štartovacích“ seminárov organizovaných v EÚ na podnetie pokroku zameraného na inteligentnú špecializáciu.

Podujatie v Bari bolo v mnohých ohľadoch míľnikom, pokiaľ ide o odpoveď Talianska na ciele stratégie Európa 2020. Zistilo sa, že len spoločným úsilím možno nájsť spôsob, ako zvýšiť konkurencieschopnosť Talianska.

Tak ako mnohé iné krajiny, aj Taliansko sa v súčasnosti nachádza na križovatke. Obnova finančnej udržateľnosti, rastu a prosperity občanov závisí od toho, či sa dnes prijímú dôležité rozhodnutia.

Všetky talianske regióny sú pod priemerom EÚ 27, pokiaľ ide o percento HDP vynakladané na výskum a inovácie.

Posledných desať až pätnásť rokov krajina trpí podpriemerým rastom a klesajúcou konkurencieschopnosťou. V súčasnosti uskutočňuje štrukturálne reformy, ktoré majú skončiť s pomalým hospodárskym rastom.

Panuje presvedčenie, že inteligentná špecializácia môže toto úsilie katalyzovať.

» **Inteligentná špecializácia je potrebná najmä v tomto čase hospodárskej krízy, keď sa dramaticky znižuje verejný rozpočet. Je najlepším spôsobom (ak nie jediným), ako optimalizovať prínos verejných investícií do výskumu a inovácií. Hlavným očakávaným účinkom je rast a úspech v odvetviach, v ktorých môže byť naše regionálne hospodárstvo konkurencieschopné na globálnych trhoch či dokonca bude môcť meniť (a modernizovať) regionálny model výroby. Kľúčové ťažkosti, ktoré predpokladáme, vyplývajú z nutnosti voľby: pre verejných činiteľov je náročné rozhodnúť sa sústrediť zdroje na niekoľko priorít a nechať tak zvyšok systému prakticky bez pomoci. V mnohých odvetviach sa očakávajú veľké tlaky. Bude skôr výzvou ako problémom zapojiť do tohto procesu celú občiansku spoločnosť prostredníctvom veľmi otvoreného systému riadenia, ktorý zahŕňa všetky relevantné zainteresované strany. Inteligentná špecializácia neznamena hľadať jednotné riešenie pre všetkých. Naopak, musí byť špecifická pre každé územie, krajinu či región a musí vychádzať z ich aktív a silných stránok. Znamená špecializáciu na to, v čom ste najlepší a v čom sa odlišujete od ostatných, hľadanie tých oblastí na trhu, v ktorých ste svetovými šampiónmi.“**

Pán Gregorio Muñoz Abad – Zástupca komisára pre vedu a technológie, regionálna vláda regiónu Castilla y León

„Inteligentná špecializácia umožní verejno-súkromným subjektom rozpoznať oblasti odbornej spôsobilosti, ktoré môžu byť sľubné práve preto, lebo sú založené na kritickom množstve vzťahov medzi výskumom a priemyslom, a tiež preto, lebo umožňujú synergie a vzájomne sa dopĺňajúce činnosti s inými oblasťami na vnútroštátnej úrovni i na úrovni Spoločenstva.

Dynamika stratégie je najdôležitejším aspektom, ktorý treba vyriešiť. Dobre definovaný systém monitorovania a hodnotenia *ex ante* a dobrá štruktúra riadenia a dialógu s inštitucionálnymi a sociálno-ekonomickými partnermi môžu byť užitočnou pákou pri riešení týchto problémov.

I keď sa charakter inteligentnej špecializácie môže medzi jednotlivými regiónmi a oblasťami špecializácie líšiť, metóda prípravy a monitorovania tejto odpovede je univerzálna a platná pre celú Európu.“

Adriana Agrimi – Región Apúlia

Investície do inovácií

V celej Európe možno popri dynamických regiónoch nájsť aj regióny a krajiny, ktoré čelia vážnym problémom v oblasti konkurencieschopnosti a produktivity.

Týka sa to aj Talianska. Hospodárska kríza zdôraznila štruktúrnu eróziu konkurencieschopnosti a inovačný deficit v mnohých talianskych regiónoch, a to nielen v menej rozvinutých regiónoch na juhu, ale v znepokojujúcej miere aj v najrozvinutejších regiónoch centrálnych oblastí severu krajiny.

V Taliansku sa má na inovácie minúť približne 20 miliárd EUR, z čoho sa 15 miliárd EUR vyčlení pre štyri konvergenčné regióny Kampánie, Kalábrie, Sície a Apúlie.

Hoci sa tým zdvojnásobí súčasná úroveň financovania, objavuje sa závažná otázka, či tieto územia dokážu tieto zdroje absorbovať. Niektoré talianske regióny sú síce značne rozvinuté, mnohé programy v konvergenčných regiónoch (budúce „menej rozvinuté“ regióny) však už teraz majú problémy absorbovať dostupné finančné prostriedky.

Osobitne to platí vo vzťahu k prostriedkom vyčleneným na výskum a inovácie. Finančné prostriedky dostupné pre túto oblasť sa pravdepodobne v budúcich programoch zvýšia, ale hlavnou výzvou bude vytvoriť dostatočné kapacity na tvorbu a realizáciu účinných stratégií a programov.

Platforma S3 inštitútu IPTS môže fungovať ako sprostredkovací nástroj na podporu potrebnej transformácie, pričom talianskym regiónom sa dôrazne odporúča pridať sa k platforme a využiť ponúkanú podporu.

Podpora konvergenencie

Talianske orgány plánujú zriadiť vnútroštátny pilotný výbor poverený tvorbou stratégií inteligentnej špecializácie pre jednotlivé regióny a podporou konvergenencie a konkurencieschopnosti. Pri realizácii týchto stratégií si budú regióny musieť „kreatívne“ určiť priority. Budú takisto musieť definovať svoj vzťah k iným regiónom a identifikovať svoje porovnateľné výhody.

Zapojenie súkromného kapitálu je dôležitým faktorom a bude viditeľným ukazovateľom úspechu politiky. Bude potrebné navrhnuť mechanizmy odmeňovania spolufinancovaných projektov, ktoré podnietia zapojenie súkromných finančných aktérov.

Politiky verejného obstarávania sa budú musieť zamerať na inovácie, čo znamená závažnejšie rozhodnutie dodržiavať kritériá inovácií pri vybraných postupoch.

Bude potrebné navrhnuť ukazovatele takým spôsobom, aby boli relevantné a aby sa dali pružne a spoľahlivo monitorovať.

Regionálne stratégie budú musieť využívať predovšetkým vhodné analytické nástroje, ktoré umožnia prijímať rozhodnutia v plnej miere „založené na dôkazoch“. Bude sa musieť vytvoriť systém riadenia poznatkov, ktorý dokáže získavať poznatky z projektov a poskytovať ich do procesu výučby.

VIAC INFORMÁCIÍ

Záver z seminára v Bari:

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/past-events>

▷ CESTA VPRED

Seminár v Bari bol jedným z viac než 10 vnútroštátnych štartovacích podujatí a nadnárodných konferencií, ktoré spojili vnútroštátnych a regionálnych aktérov v oblasti inovácií s cieľom informovať sa a diskutovať o inteligentnej špecializácii a jej dôsledkoch na tvorbu politik v oblasti inovácií.

V súčasnosti už približne dve tretiny regiónov a členských štátov, ktoré pravdepodobne predstavujú stratégiu inteligentnej špecializácie, začali proces tvorby tejto stratégie. Okrem platformy S3 Komisia podporuje tento proces v danej krajine alebo regióne poskytovaním individuálnych odborných analýz súčasnej situácie. Tie poskytujú tvorcom politik usmernenia pre budúce opatrenia, ktoré budú potrebné na splnenie podmienok stanovených v právnych predpisoch týkajúcich sa štrukturálnych fondov.

Skupina odborníkov, z ktorej Komisia čerpá, je prístupná aj pre regióny a členské štáty, ktoré si chcú najať odborníkov na vypracovanie analýz, usmernení a pokynov, ktoré súvisia s procesom inteligentnej špecializácie, napríklad prostredníctvom rozpočtu na technickú pomoc. Podstatné rozhodnutia o voľbách a prioritách však, samozrejme, v konečnom dôsledku prijme daná krajina alebo región a nie títo odborníci. Iniciatíva RIS3 pomôže vnútroštátnym a regionálnym predstaviteľom poučiť sa zo skúseností z minulých inovačných stratégií. Mala by im pomôcť identifikovať aj prvky, vďaka ktorým sú dané regióny alebo krajiny jedinečné a odlišné, pokiaľ ide o inovácie a hospodársky rozvoj.

„Špecifickosť inteligentnej špecializácie ako politického procesu spočíva v tom, že zahrňa „vertikálnu voľbu“ – teda stanovenie určitých technológií a činností vychádzajúcich z poznatkov ako priorit s cieľom sústrediť zdroje do niekoľkých oblastí. Vertikálna voľba však prináša riziko, že tvorcovia politik budú zasahovať do trhových procesov (vyberať víťazov). Preto koncepcia inteligentnej špecializácie do veľkej miery spočíva v procese a nástrojoch, ktoré umožňujú zosúladiť logiku vertikálnej voľby priorit so silným motorom, ktorý predstavujú trhom poháňané experimenty a objavovanie (objavovanie činností podnikania).“

Prof. Dominique Foray, ktorý ako prvý zaviedol výraz „inteligentná špecializácia“, zastáva funkciu predsedu pre ekonomiku a riadenie inovácií v škole École Polytechnique Fédérale de Lausanne v rámci Collège du Management de la Technologie.

► VIAC INFORMÁCIÍ

▷ Informácie o inteligentnej špecializácii:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/smart_specialisation_sk.pdf
 Dostupné vo všetkých jazykoch na tejto stránke:
http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_sk.cfm

▷ „Príručka o výskumných a inovačných stratégiách pre inteligentnú špecializáciu (RIS3)“ poskytuje metodické usmernenie pre tvorcov politik a vykonávacie orgány v súvislosti s tým, ako navrhovať, pripravovať a realizovať vnútroštátne a regionálne stratégie RIS3.
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/smart_specialisation/smart_ris3_2012.pdf

▷ „Prepojenie inteligentného a udržateľného rastu prostredníctvom inteligentnej špecializácie“ je praktická príručka o integrácii udržateľného rastu, ekologických inovácií a ekosystémových cieľov do stratégie RIS3.
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/green_growth/greengrowth.pdf

Zapojenie zainteresovaných strán

Je jasné, že zapojenie zainteresovaných strán je rozhodujúcim faktorom pri identifikácii kľúčových oblastí a odlišností regiónu a pri prijímaní dôležitých a niekedy náročných rozhodnutí o prioritách.

Podstatné je to, aby sa zainteresované strany zapojili do rozvoja praktickej spolupráce a spoločného vedenia, aby tak mohli postupovať spoločne.

Iniciatíva RIS3 môže byť centrom, ktoré poskytuje analytickú podporu, usmernenia, odbornú prípravu a partnerské preskúvanie a organizuje vnútroštátne a nadnárodné podujatia s cieľom iniciovať „procesy objavovania činností podnikania“, ktoré sú ústredným prvkom inteligentnej špecializácie.

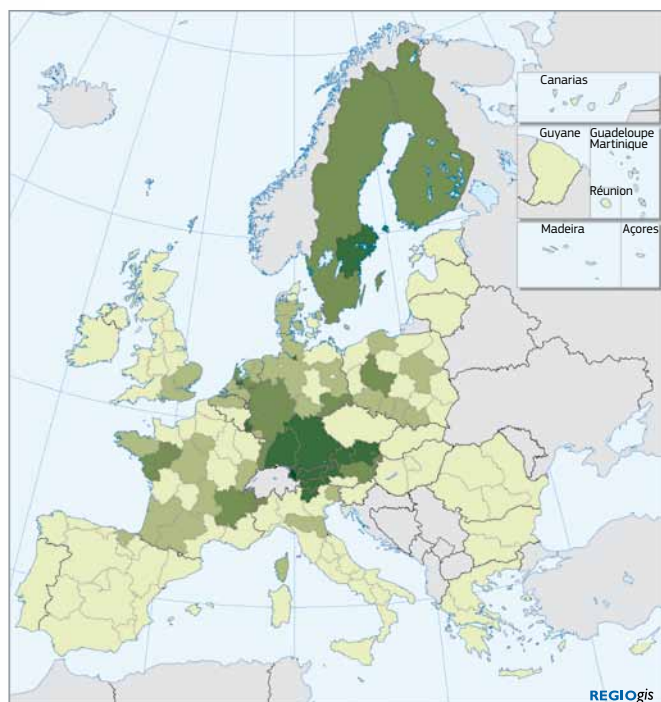

▶ VYSOKÁ KVALITA ŽIVOTA V REGIÓNOCH NAPRIEK HOSPODÁRSKEJ KRÍZE

Nový prieskum Eurobarometra „Pohľad z regiónov“, ktorý sa uskutočnil v mene Európskej komisie, priniesol podľa očakávania celkovo pesimistický obraz. Obsahuje však aj prekvapivé a povzbudivé výsledky.

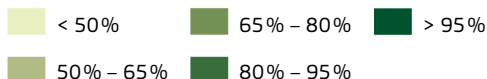
Možno neprekvapí, že počas veľkej hospodárskej krízy sú v približne troch štvrtinách skúmaných regiónov EÚ ľudia pesimistickí, pokiaľ ide o vyhliadky do budúcnosti. Medzi regiónmi však existujú určité pozoruhodné rozdiely a i niekoľko významných ohnísk optimizmu.

V rámci prieskumu sa medzi 20. augustom a 15. septembrom 2012 uskutočnili telefonické rozhovory s viac ako 50 000 ľuďmi – 300 v každom skúmanom regióne. Voľba ľudí na rozhovory sa uskutočnila náhodným výberom telefónnych čísel (pevných a mobilných). Prieskum sa uskutočnil v 170 regiónoch EÚ zahŕňajúcich celé územie EÚ. Výber skúmaných regiónov vychádzal z hybridného modelu NUTS1/NUTS2.

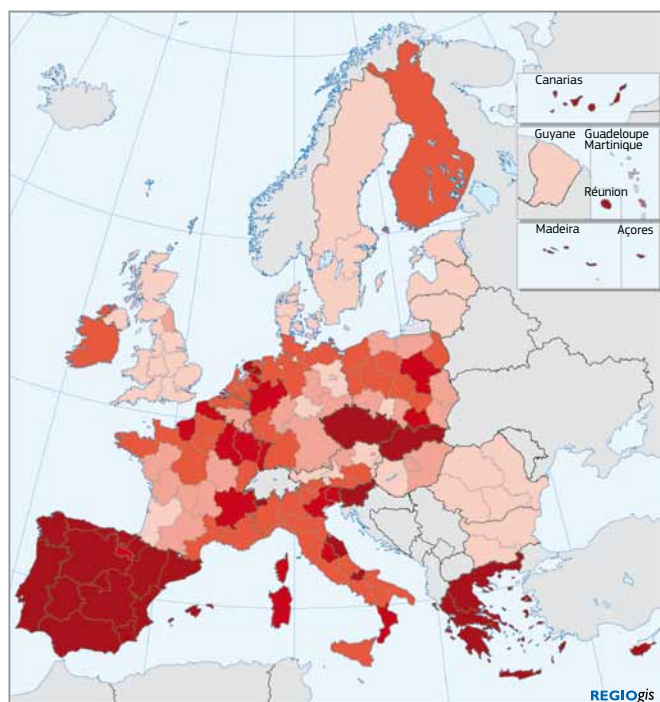

► Hospodárska situácia v regióne

% ODPOVEDÍ „DOBRÁ“

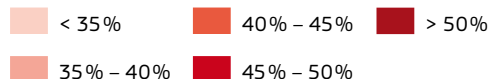

Zdroj: Flash Eurobarometer 356

► Očakávania v súvislosti s hospodárskou situáciou v regióne

% ODPOVEDÍ „ZHORŠENIE“

Zdroj: Flash Eurobarometer 356

Súčasná situácia

Ľudia dostali otázku, ako vnímajú súčasnú hospodársku situáciu vo svojom regióne. V 110 spomedzi 170 skúmaných regiónov sa viac než 50% ľudí domnieva, že ich situácia je zlá. Zároveň sa zistili určité pozoruhodné protiklady: 96% Rakúšanov z Vorarlbergu si myslí, že ich hospodárstvu sa darí dobre, kým v Continente v Portugalsku majú rovnaký názor len 4% ľudí.

Vyhliadky do budúcnosti

Na otázku, aký vývoj hospodárskej situácie očakávajú v nasledujúcich 12 mesiacoch, v 125 zo 170 regiónov ľudia odpovedali, že vyhliadky sú veľmi pesimistické.

Celkovo 45% ľudí si myslí, že situácia zostane rovnaká, kým 42% ľudí sa domnieva, že sa zhorší. Len 10% ľudí predpokladá zlepšenie.

Pomerne vysoká miera optimizmu sa však zistila vo Švédsku, Dánsku, Lotyšsku, Estónsku a Bulharsku. Naopak, pozoruhodne vysoká úroveň negativity bola v Grécku, na Cypre, v Českej republike, na Slovensku, v Slovinsku, Španielsku a Portugalsku.

Tieto zistenia môžu mať strategický vplyv na využívanie a zameranie štrukturálnych fondov EÚ, aby sa tieto rozdiely zohľadnili.

Prioritné problémy

Na otázku, aké dva najdôležitejšie problémy má ich región, až 55 % ľudí uviedlo nezamestnanosť, kým 31 % ľudí uviedlo hospodársku situáciu.

Otázky týkajúce sa životného prostredia síce patrili medzi priority, ale zatienili ich obavy súvisiace s nezamestnanosťou a oslabením hospodárstva. „Odliv mozgov“ je vnímaný ako väčšia hrozba (15 %) ako prisťahovalectvo (12 %). Životné prostredie uviedlo len 8 % ľudí a zločinnosť 17 %.

V 113 zo 170 regiónov uviedla nezamestnanosť ako najväčší problém viac než polovica ľudí a v 46 regiónoch dalo túto odpoveď viac než 70% ľudí: 15 regiónov v Španielsku, 12 vo Francúzsku, 7 v Taliansku, 7 v Poľsku, 2 v Portugalsku, 1 v Spojenom kráľovstve a Slovensko a Maďarsko ako celok.

Opäť sa zistili určité pozoruhodné rozdiely, keď v regióne Warminsko-Pomorskie (PL) uviedlo nezamestnanosť ako

jeden z dvoch najdôležitejších problémov 91 % ľudí a v regiónoch Yorkshire a Humber (UK) len 11 % ľudí.

Kvalita života

Napriek celkovej kríze Európania vo všeobecnosti veľmi pozitívne vnímajú kvalitu života vo svojom regióne: priemerne 70 % ľudí ju považuje za „dobrú“ a len 28 % za „zlú“.

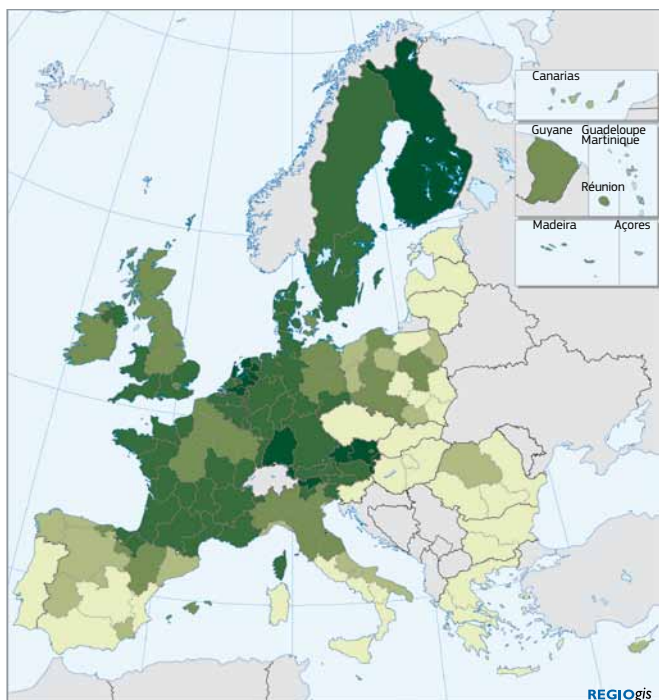
Viac než polovica ľudí považuje kvalitu života vo svojom regióne za „dobrú“ v 137 zo 170 skúmaných regiónov.

Najspokojnejší sú občania Rakúska, Fínska, Luxemburska, Holandska a Švédska. Všetky regióny v týchto krajinách zaznamenali úroveň spokojnosti („dobrá“) nad 90%. Konkrétne v regiónoch Drenthe (NL) a Vorarlberg (AT) dosiahla úroveň spokojnosti s kvalitou života v regióne 99%.

▶ Aké dva problémy (vášho regiónu) považujete v súčasnosti za najdôležitejšie? (max. 2 odpovede)

	NAJVYŠŠIE/ NAJNIŽŠIE	MEDIÁN
1. Nezamestnanosť	91 % / 16 %	61 %
2. Hospodárska situácia	67 % / 13 %	32 %
3. Systém zdravotnej starostlivosti	59 % / 4 %	20 %
4. Ľudia a/alebo podniky opúšťajú región	48 % / 1 %	14 %
5. Vzdelávací systém	59 % / 1 %	14 %
6. Zločinnosť	58 % / 2 %	13 %
7. Prisťahovalectvo	53 % / 0 %	11 %
8. Životné prostredie	22 % / 0 %	6 %

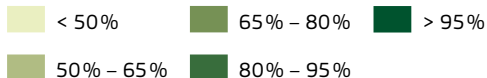
Zdroj: „Pohľad z regiónov“ Flash Eurobarometer 356

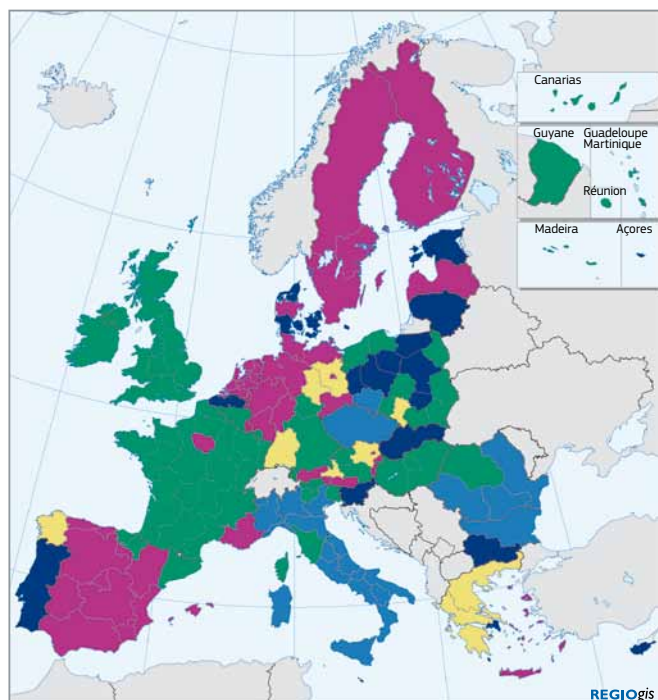
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

► Kvalita života v regióne

% ODPOVEDÍ „DOBRA“

Zdroj: Flash Eurobarometer 356

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

► Predstavitelia, ktorí dokážu najlepšie vysvetliť vplyv európskych politík na každodenný život občanov

Zdroj: Flash Eurobarometer 356

Naopak, v regióne Közép-Magyarország v Maďarsku považovalo 81 % ľudí kvalitu života za „zlú“ a to isté platí aj pre 70% ľudí v regiónoch Kampánia (IT), Continente (PT) a v celom Slovensku.

Odpovede na otázku, aký vývoj kvality života ľudia očakávajú v nasledujúcich 12 mesiacoch, ukazujú, že vyhliadky sú menej znepokojujúce ako v prípade hospodárskej situácie. Negatívne vyhliadky sa zistili v regiónoch z 8 členských štátov, ale len v 5 z nich boli tieto negatívne vyhliadky mimoriadne výrazné: na Cypre, v Grécku, Španielsku, Slovinsku a na Slovensku.

Vysvetľovanie EÚ

Ktorí predstavitelia dokážu najlepšie vysvetliť vplyv politík EÚ na život občanov?

Väčšina ľudí si myslí, že najlepšie vedú vplyv politík EÚ vysvetliť ich vnútroštátni (20%) alebo miestni (21%) politici. Celkovo 16% ľudí v tejto úlohe uprednostňuje poslancov Európskeho parlamentu.

V Holandsku však viac než 50% opýtaných uprednostňuje svojich vnútroštátnych predstaviteľov ako komunikátorov EÚ, kým vo Francúzsku a v Spojenom kráľovstve 30% ľudí uprednostňuje v tejto úlohe vysvetľovania politík EÚ svojich regionálnych alebo miestnych predstaviteľov. A napokon poslancov EP uprednostňuje ako komunikátorov EÚ viac než 30% ľudí v Dánsku a na Malte.

Prieskum v súvislosti s touto témou môže viesť k rozhodujúcemu záveru, že všetci títo predstavitelia majú úlohu pôsobiť ako komunikátori EÚ.

► VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/health/eurobarometers/index_en.htm

▶ INOVÁCIE V REGIONÁLNO M A MESTSKOM ROZVOJI

OCENENIA REGIOSTARS 2014

Ocenenia RegioStars organizuje Európska komisia každý rok s cieľom identifikovať osvedčené postupy v oblasti mestského a regionálneho rozvoja. Chce predstaviť originálne a inovatívne projekty, ktoré môžu byť inšpiráciou pre iné regióny.

Pre ocenenia RegioStars 2014 sa určili tieto kategórie:

1 ▶ INTELIGENTNÝ RAST

INOVÁCIA MSP

Medzi projekty navrhnuté v tejto kategórii budú v ideálnom prípade patriť systémy alebo opatrenia, ktoré by mohli inšpirovať iné verejné orgány k tvorbe kombinácie politik podnecujúcich inovácie v MSP. Projekty by napríklad mohli pomáhať vytvárať spojenia umožňujúce vznik nových odvetví a transformáciu miestneho hospodárstva, podporovať využívanie nových foriem inovácií, vytvárať inovatívnu finančnú podporu MSP a umožňovať prístup na trh a využívanie inovácií zo strany MSP.

2 ▶ UDRŽATEĽNÝ RAST

EKOLOGICKÝ RAST A PRACOVNÉ MIESTA PROSTREDNÍCTVOM BIOHOSPODÁRSTVA

Politika súdržnosti už dnes poskytuje množstvo príležitostí pre miestne a regionálne orgány, spoločenstvá a zainteresované strany na realizáciu projektov v odvetví biohospodárstva. Príklady projektov, ktoré možno prihlásiť do tejto kategórie, zahŕňajú opatrenia na podporu znižovania množstva odpadu, rozvoj inovatívnych nízkouhlíkových technológií a inovatívne opatrenia súvisiace s využívaním bioenergie.

3 ▶ INKLUZÍVNY RAST

VYTVÁRANIE PRACOVNÝCH MIEST PRE MLADÚ GENERÁCIU

Táto kategória je zameraná na projekty podporované z fondov politiky súdržnosti, ktoré pomáhajú bojovať proti nezamestnanosti mladých ľudí. Typické projekty by sa mohli týkať podporných služieb pre MSP, ktoré by pomohli v oblasti zamestnanosti mladých ľudí a podporili by začínajúce podniky založené mladými podnikateľmi.

4 ▶ CITYSTAR

INVESTIČNÉ PROJEKTY DO UDRŽATEĽNEJ MESTSKEJ VEREJNEJ DOPRAVY

Táto kategória zahŕňa rozvoj veľkých projektov v oblasti udržateľnej mestskej dopravy a pomáha vytvárať integrované stratégie na riešenie mnohých súvisiacich problémov. Typické projekty by mohli zahŕňať napríklad významné investície do systémov električiek alebo metra alebo investície do intermodálnych uzlov.

5 ▶ VEĽKÉ INVESTIČNÉ PROJEKTY

ENERGETICKÁ ÚČINNOSŤ A NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

Budovy produkujú približne 40% emisií CO₂ v EÚ, preto je dôležité zlepšovať energetickú účinnosť v tomto odvetví. Táto kategória sa zameriava na veľké regionálne, multiregionálne alebo vnútroštátne systémy, ktoré podporujú informovanosť o výhodách investovania do energetickej účinnosti a podnecujú zlepšovanie energetickej účinnosti vo verejných budovách alebo v rámci projektov bývania pre znevýhodnené skupiny. Navrhované projekty sa budú posudzovať z hľadiska dosiahnutého pákového účinku na financovanie v rámci politiky súdržnosti, počtu vylepšených budov/m² alebo pomocou iných relevantných ukazovateľov.

Staviame na úspechu

Ocenenia RegioStars 2014 chcú vychádzať z úspechu ročníka 2013, v rámci ktorého bol prijatý rekordný počet 149 prihlášok od autorov projektov a regiónov z celej EÚ. Prihlášky do súťaže RegioStars 2014 treba zaslať do 19. apríla 2013.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

Viac informácií o kategóriách a postupe podávania prihlášok nájdete tu:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm

▶ EURÓPA V MOJOM REGIÓNE FOTOGRAFICKÁ SÚŤAŽ

Upozorniť na skvelú prácu, ktorá sa za pomoci financovania EÚ vykonáva v rámci projektov v celej Európe, a spoznať význam týchto projektov pre miestne spoločenstvá. To boli ciele inovatívnej fotografickej súťaže „Európa v mojom regióne“, ktorú v lete tohto roku spustilo GR pre regionálnu a mestskú politiku.

Úloha: odfotografovať projekt EÚ, pričom okrem samotného projektu musia fotografie obsahovať aj informáciu o investovaných finančných prostriedkoch EÚ – napríklad na plagáte alebo pamätnej tabuli. Príspevky sa mohli posielat do dvoch kategórií. Prvou bol „Môj projekt“ pre príjemcov finančných prostriedkov na projekty z EFRR alebo Kohézneho fondu. Druhá kategória pod názvom „Očítý svedok“ bola určená pre všetkých, ktorí si všimli príležitosť na vhodný fotografický záber vo svojom regióne alebo pri cestovaní po Európe. Súťaž „Európa v mojom regióne“ sa propagovala i realizovala prostredníctvom sociálnych médií, najmä aplikácie v rámci facebooku. Súťažné príspevky sa odosielali na online platformu a následne sa uskutočnilo hlasovanie, v ktorom sa vybral užší zoznam favoritov. Víťazov v každej kategórii nakoniec vybrala odborná porota.

Simeon Mitkov, Cristina Dumitruová Tabacaruová, Marek Babula a Boyan Ivanov preberajú ceny od komisára Johannes Hahna

Štyria víťazi súťaže cestovali počas októbrového podujatia Open Days do Bruselu, kde si prevzali ceny v hodnote 1 000 EUR v podobe fotografického vybavenia od komisára pre regionálnu a mestskú politiku Johannes Hahna. Po tohtoročnom úspechu sa plánuje súťaž uskutočniť aj v roku 2013 a dať tak nádejným fotografom ďalšiu príležitosť podeliť sa o to, čo pre nich znamená „Európa v mojom regióne“.

▶ **1 083**

súťažných príspevkov z

▶ **27**
krajín

▶ **7 354**
hlasov

▶ **1 088 985**

návštev aplikácie sociálneho média

Nárast prenosov na stránke
Európskej komisie na facebooku
počas súťaže o

▶ **1 075 %**

a nárast kliknutí na tlačidlo
„Páči sa mi to“ na facebooku o

▶ **18 785**

▶ Plagát na stranách 20 a 21 je na požiadanie k dispozícii vo formáte A1 na adrese: regio-panorama@ec.europa.eu

1. Víťazka kategórie „Očítý svedok“: Cristina Dumitru Tabacaruová – projekt: Modernizácia Ulice Nicolae Balcescua – Mioveni, Rumunsko
2. Víťaz kategórie „Očítý svedok“: Simeon Mitkov – projekt: Komunikačný komplex „SERDICA“ – Sofia, Bulharsko
3. Víťaz kategórie „Môj projekt“: Marek Babula – projekt: Modernizácia športoviska „Sporcik“ – Siemianowice Śląskie, Poľsko
4. Víťaz kategórie „Môj projekt“: Boyan Ivanov – projekt: Rekonštrukcia školského komplexu „N. Y. Vapcarov“ – dedina Drenovec, Bulharsko

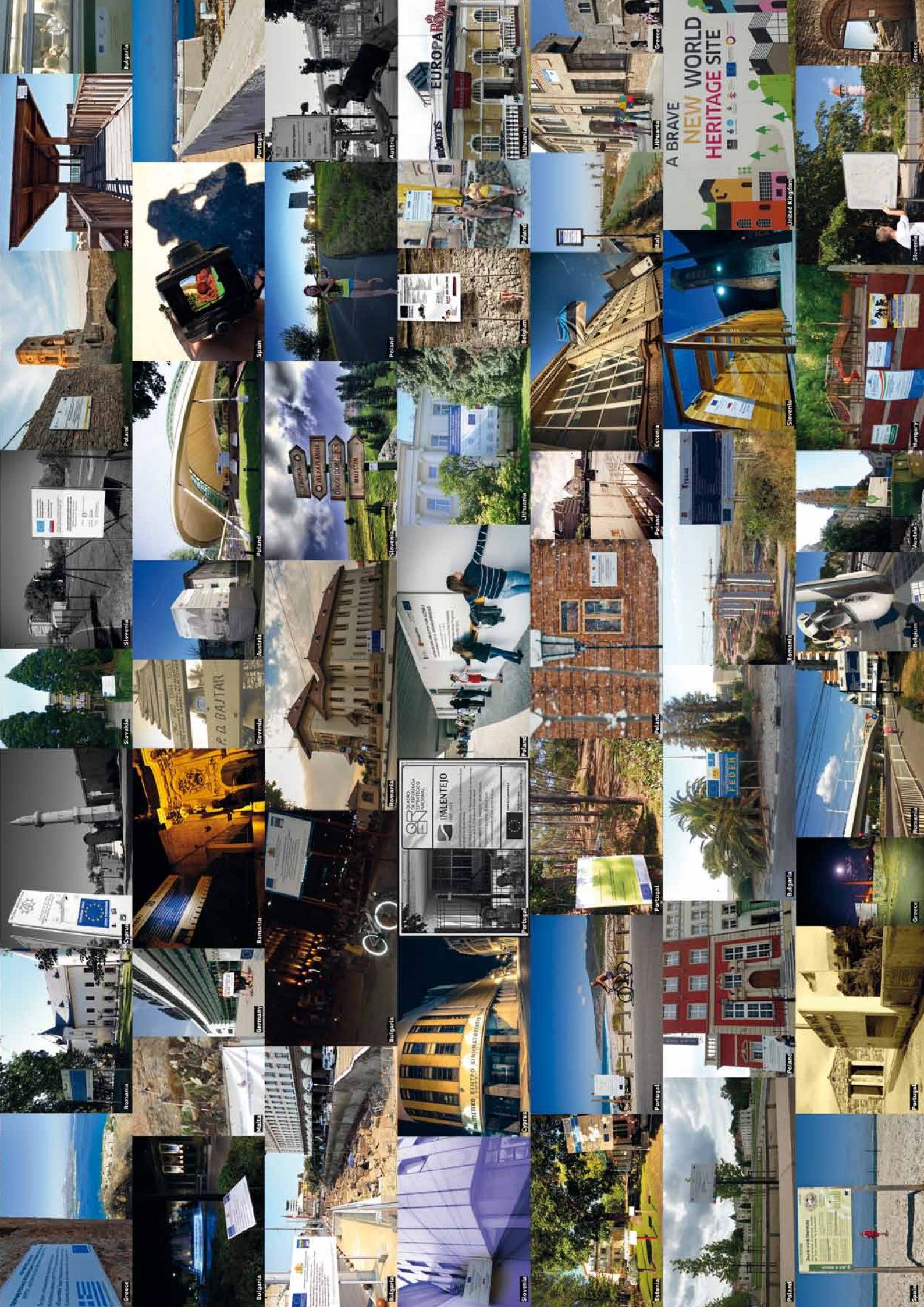

EUROPE IN MY REGION PHOTO COMPETITION 2012

Regional Policy: www.ec.europa.eu/info/regio

Bulgaria

Spain

Poland

Slovenia

Slovakia

Spain

Romania

Greece

Portugal

Spain

Poland

Austria

Slovenia

Germany

Malta

Bulgaria

Austria

Poland

Slovenia

Romania

Bulgaria

Bulgaria

EUROPA ROMA

Poland

Lithuania

Portugal

Cyprus

Slovenia

Lithuania

Belgium

Poland

Poland

Portugal

Portugal

Estonia

Ukraine

Italy

Estonia

Poland

Portugal

Poland

Poland

United Kingdom

Slovenia

Romania

Austria

Bulgaria

Bulgaria

Poland

Poland

Spain

Greece

Slovenia

Hungary

Austria

Bulgaria

Greece

Greece

Portugal

Spain

▶VAŠIMI SLOVAMI

VNÚTROŠTÁTNE A REGIONÁLNE POHĽADY NA POLITIKU SÚDRŽNOSTI

Časopis
Panorama
vítá vaše
príspevky

Časopis *Panorama* opäť nabáda kľúčových „spotrebiteľov“ politiky súdržnosti na vnútroštátnej a regionálnej úrovni, aby dali počuť svoj hlas a poskytli spätnú väzbu o fungovaní európskej politiky na miestnej úrovni, napríklad o aktuálnych výsledkoch a úspechoch alebo o prípravách na nasledujúce programové obdobie.

Pri viac než 270 regiónoch v 27 členských štátoch EÚ, z ktorých každý má svoju osobitnú hospodársku a kultúrnu históriu a potreby, je dôležité, aby tvorcovia politik, riadiaci pracovníci a úradníci na všetkých úrovniach poznali skutočný vplyv politiky súdržnosti na najnižšej úrovni.

Časopis *Panorama* v tomto vydaní prináša spätnú väzbu od piatich členských štátov a regiónov, ktoré poskytli svoje názory na vplyv politiky súdržnosti na ich územie a občanov. Portugalsko a Rumunsko sa tešia na prípravy na nasledujúce programové obdobie 2014–2020, kým Bádensko-Württembersko a Šlezvicko-Holštajnsko predstavujú výsledky za obdobie 2007–2013. Andalúzia zasa poukazuje na vplyv a úspechy počas 25 rokov podpory regionálnej politiky.

Časopis *Panorama* uvítá vaše príspevky, ktoré sa môžu stať súčasťou budúcich vydaní:

▶regio-panorama@ec.europa.eu

▶PORTUGALSKO

▶VNÚTROŠTÁTNY POHĽAD NA NASLEDUJÚCE PROGRAMOVÉ OBDOBIE A STRATÉGIU EURÓPA 2020

PRÍKLADY PROJEKTOV A ČINNOSTÍ V RÁMCI NÁRODNÉHO STRATEGICKÉHO REFERENČNÉHO RÁMCA

Výzvy a problémy, ktoré zažíva portugalské hospodárstvo v poslednom desaťročí, ako aj výsledky operačných a strategických preskúmaní hlavných programov štrukturálnych fondov podnietili prijatie selektívnejšej stratégie v súvislosti s cieľmi konkurencieschopnosti a inovácie, ktoré sú súčasťou rámca Spoločenstva na roky 2007–2013.

Operačný program COMPETE je zároveň oporou i hnacím motorom vnútroštátneho operačného programu pre faktory konkurencieschopnosti. Zameriava sa na podporu hospodárstva založeného na poznatkoch a inováciách, kvalitnejších zručnostiach v oblasti vyššej pridanej hodnoty a technologických segmentov trhu, vyššej úrovni výroby a konsolidovanom náraste vývozu.

Program COMPETE podporuje vzťah medzi vedou a trhom a pomáha podnecovať a rozvíjať rôzne iniciatívy:

- spoločné projekty výskumu a vývoja realizované spoločnosťami a subjektmi pôsobiacimi v oblasti vedy a technológií na vnútroštátnej úrovni,
- iniciovanie kľúčového výskumu a vývoja v spoločnostiach a podpora kreativity a inovácií,
- podpora schopností MSP a ich obchodných modelov, podnecovanie ich investovania do nehmotných faktorov konkurencieschopnosti (inovácie, kvalita, predaj a marketing, internacionalizácia, dizajn, duševné vlastníctvo, informačné a komunikačné technológie, životné prostredie a energetická účinnosť atď.),
- realizácia investičných projektov, ktoré sa zameriavajú výlučne na výrobu nového tovaru a poskytovanie nových služieb, zavádzanie nových technologických procesov a organizačných štruktúr alebo vstup na inovatívne trhy.

Doteraz sa pomohlo 4679 spoločnostiam s podporou z EFRR vo výške 2,7 miliardy EUR a oprávnenými investíciami vo výške 6,2 miliardy EUR. Podporilo sa viac než 1 500 projektov výskumu a vývoja, pričom z EFRR sa mobilizovala podpora vo výške 528 miliónov EUR.

Stratégia Európa 2020 zdôrazňuje strategické rozhodnutia, ktoré Portugalsko prijalo v súlade so súčasným rámcom štrukturálnych fondov EÚ a programom pre konkurencieschopnosť, a posilňuje potrebu vyššieho operačného zamerania s cieľom urýchliť obnovu Európy prostredníctvom inteligentnej špecializácie, trvalej konkurencieschopnosti a inkluzívneho rastu.

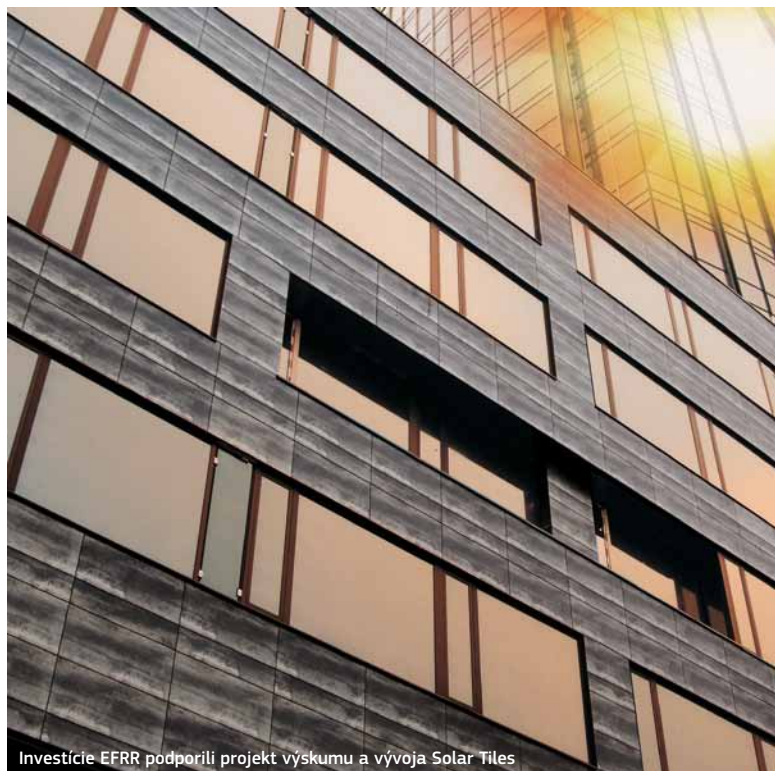
Tri hnacie motory rastu (inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast) a sedem vlajkových iniciatív fungujú ako katalyzátory na mobilizáciu prepojených silných stránok a potenciálov rôznych európskych regiónov. V Portugalsku tieto hnacie motory podporujú úsilie o selektívnu stratégiu a kolektívnu zodpovednosť za obnovu so zameraním na inteligentný a udržateľný rast.

Investície do troch hnacích motorov rastu sa zhmotnili do troch reálnych projektov s konkrétnymi výsledkami:

Intelligent Socks

Ponožka schopná monitorovať integrované biometrické údaje

Projekt kombinuje výskum a vývoj, vývoj patentu a nedávny vstup na trh. Ponožka, ktorá sa vyrába z materiálov šetrných k životnému prostrediu s použitím tradičných procesov, monitoruje naše fyziologické údaje a predstavuje tak inovatívny, technologicky vyspelý a používateľsky prístupný produkt

za konkurenčné ceny. Spoločnosť FIORIMA, S. A. je MSP, ktorý vyrába a predáva produkty vysokej kvality pre textilný priemysel a od roku 1985 sa venuje výlučne výrobe ponožiek. Spoločnosť na globálnom konkurenčnom trhu výrazne investovala do vývoja nových produktov využívajúcich nové technológie, nové materiály a inteligentné systémy.

Tento projekt, ktorého súčasťou je aj žiadosť o medzinárodný patent, zahŕňa systém biometrického snímača integrovaný do ponožky, ktorý dokáže spracúvať a uchovávať údaje a poskytovať informácie používateľovi prostredníctvom telefónu PDA s akýmkoľvek operačným systémom (OS, Android, Windows Phone). Meria údaje ako teplota, srdcová frekvencia a tréningové funkcie (prejdená vzdialenosť, rýchlosť, kalórie, čas cvičenia atď.).

IntellWheels

Projekt, v ktorom kombinácia umelej inteligencie a robotiky zlepšuje kvalitu života

IntellWheels je inovatívny projekt v oblasti umelej inteligencie a robotiky, ktorý poskytne väčšiu samostatnosť a kvalitu života občanom s obmedzenou mobilitou prostredníctvom vývoja platformy, ktorá každému umožní premeniť invalidný vozík na nízkonákladový inteligentný invalidný vozík (CRI), pričom treba vykonať iba niekoľko nevyhnutných ergonomických zmien.

Projekt doteraz viedol k výrobe prototypov a ich testovaniu Portugalským združením pre mozgovú obrnu a v Škole zdravotníckej technológie v Porte, ako aj k uverejneniu 20 článkov vo vedeckých časopisoch a na medzinárodných konferenciách. V strednodobom horizonte sa z invalidného vozíka CRI Intellwheels na základe validácie systému má stať komerčný produkt s významným potenciálom pomôcť starším ľuďom a ľuďom so závažným motorickým postihnutím.

SolarTiles

Rozvoj fotovoltaických solárnych systémov

Projekt výskumu a vývoja vedený spoločnosťou Revigrés, ktorá vyvinula laboratórne funkčné prototypy keramických produktov integrujúcich fotovoltaickú technológiu, ako aj vysokoúčinné povrchy budov (strechy a fasády) s použitím fotovoltaickej technológie tenkých vrstiev. Tieto nové multifunkčné produkty kombinujú funkciu, estetiku a výrobu energie.

Paula Ascençãová

Riaditeľka pre komunikáciu
Riadiaci orgán COMPETE
Ministerstvo hospodárstva a zamestnanosti

▶RUMUNSKO

▶REGIONÁLNY ROZVOJ V OBDOBÍ 2014-2020: PRÍPRAVY RIADIACEHO ORGÁNU

PRVÝ KROK: FUNKČNÁ PARTNERSKÁ SIŤ

Špeciálna zásahová jednotka v strednom Rumunsku dostala podporu z ĚFRR

Od júna 2012 sa vytvorilo viacero vnútroštátnych partnerských štruktúr, ktoré majú zabezpečiť nepretržité konzultácie medzi celoštátnymi, regionálnymi a miestnymi verejnými správami, hospodárskymi a sociálnymi partnermi a organizáciami občianskej spoločnosti. Ich cieľom je stanoviť strategické ciele, priority a oblasti zásahov s použitím finančných prostriedkov EÚ vyčlenených pre Rumunsko na roky 2014-2020.

Na zaistenie vzájomného dopĺňania zdrojov financovania a zapojenia partnerov do prípravy programových dokumentov sa preto zriadilo viacero výborov: Poradný výbor pre regionálny rozvoj, Tematický poradný výbor pre cestovný ruch, kultúru a kultúrne dedičstvo a Poradný výbor pre územnú súdržnosť. Tieto tri výbory spoločne koordinujú Ministerstvo regionálneho rozvoja a cestovného ruchu, Ministerstvo európskych záležitostí a Ministerstvo kultúry a národného dedičstva.

Zapojenie regionálnych a miestnych orgánov

Ako však zhromaždiť aktérov na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni okolo jedného stola? Riadiaci orgán regionálneho operačného programu v rámci Ministerstva regionálneho

rozvoja a cestového ruchu sa rozhodol zriadiť Poradný výbor pre regionálny rozvoj. Ide o orgán, ktorý spojí agentúry a rady pre regionálny rozvoj, verejnú správu a mimovládne organizácie. Jeho 45 členov spolupracuje na stanovení priorit regionálneho rozvoja, ukazovateľov výsledkov, vykonávacích opatrení a orientačného rozdelenia finančných prostriedkov pre jednotlivé regióny.

Od regionálnych potrieb k stratégii Európa 2020: ponaučenia

Nepretržité pracovné stretnutia medzi riadiacim orgánom a agentúrami pre regionálny rozvoj sa sústreďujú na prípravu plánov regionálneho rozvoja na roky 2014-2020. Do úvahy sa budú brať rôzne smery na základe potrieb identifikovaných na regionálnej úrovni, rozvojových priorit Rumunska na nasledujúce desaťročie, strategického smerovania stanoveného na európskej úrovni a skúseností získaných pri riadení fondov počas obdobia 2007-2012:

- inteligentný rast: modernizácia a diverzifikácia regionálnych hospodárstiev podporou odvetví, ktoré vytvárajú hospodársku pridanú hodnotu, inovatívnych produktov a procesov a činností v oblasti výskumu a vývoja,

- udržateľný rast: opatrenia zamerané na zmiernenie vplyvu zmeny klímy, zvýšenie energetickej účinnosti a podielu zdrojov obnoviteľnej energie, projekty územnej spolupráce s významným vplyvom na regionálnej úrovni, na oblasť územnej súdržnosti, udržateľný rozvoj miest a koordináciu odvetvových politík,
- vzdelávanie a sociálne začleňovanie: vyššia miera zamestnanosti žien, mladých ľudí a ľudí starších ako 55 rokov, nepretržité odborné vzdelávanie, zmena profesie a špecializácia, rozvoj podnikateľskej kultúry, znížovanie miery predčasného ukončovania školskej dochádzky, zvyšovanie podielu absolventov vysokých škôl, rozvoj príležitostí na zamestnanie vo vidieckych oblastiach.

Úlohou verejnej správy je zaistiť synergiu (vzájomné dopĺňanie opatrení financovaných v rámci rôznych politík), funkčný partnerský rámec (ujasnením povinností a úloh jednotlivých partnerov), aktívnu komunikáciu o podmienkach financovania, výberových kritériách a postupoch a účinnú kontrolu riadenia finančných prostriedkov.

Oddelenie pre komunikáciu

Ministerstvo regionálneho rozvoja a cestového ruchu

▶ NEMECKO

▶ EFRR AKO MOTOR RASTU A ZAMESTNANOSTI V ŠLEZVICKU-HOLŠTAJNSKU

V aktuálnom období financovania v rokoch 2007-2013 dostalo Šlezvicko-Holštajnsko približne 374 miliónov EUR z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR).

Spolková vláda Šlezvicka-Holštajnska využíva tieto finančné prostriedky okrem iného na podporu inovácií a hospodárstva založeného na poznatkoch, ak aj na posilnenie konkurencieschopnosti podnikov. Financovali sa však aj takzvané štruktúry a siete zoskupení, projekty výskumu a ďalšieho vzdelávania, kvalifikácia zamestnancov a udržateľný rozvoj miest. Finančné prostriedky z EFRR teda prispievajú aj k zvyšovaniu podnikateľských iniciatív, rozširovaniu regionálnych inovačných kapacít a k miestnej zamestnanosti.

Na základe komplexného hodnotenia sa uskutočnila zmena takzvaného operačného programu pre Šlezvicko-Holštajnsko. Keďže v apríli 2012 Európska komisia schválila žiadosť o zmenu, financovanie teraz možno zamerať ešte presnejšie.

Do konca roka 2011 sa financovalo 878 projektov s celkovými nákladmi vo výške približne 862,5 milióna EUR vrátane približne 260,7 milióna EUR z EFRR.

Vytvorilo sa 3704 nových pracovných miest a zachránilo sa 31777 pracovných miest.

Jedným z projektov spolufinancovaných z EFRR je rozšírenie Fraunhoferovho ústavu pre kremíkové technológie (ISiT) v Itzehoe

Jedným z projektov spolufinancovaných z EFRR je napríklad rozšírenie Fraunhoferovho ústavu pre kremíkové technológie (ISiT) v Itzehoe. Ústav ISiT sa ako centrum inovatívnej oblasti Itzehoe, jedného z najdynamickejších miest v oblasti mikroelektroniky v Nemecku, v budúcnosti stane aj významným výskumným partnerom priemyslu a bude schopný vyvíjať nové postupy v oblasti mikrotechnológie a nanotechnológie, čím si upevní dobré meno v Európe i vo svete. Technologické oblasti výkonovej elektroniky a mikrosystémovej technológie, ktorým sa venuje Fraunhoferov ústav v Itzenhoe, zažívajú v súčasnosti fázu prudkého rastu.

Ústav ISiT sa financuje celkovou sumou 27,45 milióna EUR vrátane 18,3 milióna EUR z EFRR. V rámci tohto projektu s celkovým objemom 36,6 milióna EUR sa okrem toho stavia 1 000 metrov štvorcových voľných izbových priestorov a celkovo 1 000 metrov štvorcových kancelárskych a meračích laboratórnych priestorov. Ústav ISiT teda bude mať z dlhodobého hľadiska dostatok pracovného priestoru na ďalšie rozširovanie oblastí svojho výskumu, aby zostal pre priemysel atraktívnym výskumným partnerom.

Od zverejnenia návrhov nariadení v októbri 2011 sa Šlezvicko-Holštajnsko intenzívne pripravuje na obdobie štrukturálneho financovania 2014-2020, hoci momentálne ešte stále panuje značná neistota, pokiaľ ide o financovanie i obsah.

Spolková vláda Šlezvicka-Holštajnska víta silnejšiu orientáciu budúcej regionálnej politiky EÚ na ciele stratégie Európa

2020, ako aj sústredenie finančných prostriedkov na najdôležitejšie otázky a problémy budúcnosti. Na konkrétne čísla (80% finančných prostriedkov z EFRR pre tri tematické ciele) sa však pozerá s obavami, pretože vedú k príliš veľkému obmedzeniu dôležitých regionálnych oblastí vplyvu.

Spolková vláda Šlezvicka-Holštajnska preto v rámci rokovaní na európskej a vnútroštátnej úrovni presadzuje to, aby aj v rozvinutejších regiónoch bolo možné naďalej financovať určitý vnútorný potenciál vrátane infraštruktúry udržateľného cestovného ruchu. Zachovanie a zlepšovanie konkurencieschopnosti v cestovnom ruchu môže významne prispieť k podpore inteligentného, udržateľného a integrovaného rastu.

Po uskutočnení sociálno-ekonomickej analýzy a analýzy silných a slabých stránok sa dôraz presunul na rozvoj strategickej a obsahovej orientácie programu EFRR na roky 2014-2020 „prispôsobenej na mieru“. To sa deje za intenzívnej účasti partnerov na regionálnej úrovni, hospodárskych a sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií.

Šlezvicko-Holštajnsko má v novom období financovania vysoké očakávania.

Rüdiger Balduhn
*Ministerstvo hospodárstva,
 práce, dopravy a technológie
 Šlezvicko-Holštajnsko*

▶ NEMECKO

▶ HOSPODÁRSKY ÚSPECH V PROSPECH ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Program regionálnej konkurencieschopnosti a zamestnanosti – časť týkajúca sa EFRR – dosiahol v súčasnom období financovania v Bádensku-Württembersku pozoruhodné hospodárske a finančné výsledky.

Pri objeme 143,4 milióna EUR finančných prostriedkov z EFRR sa získali investície vo výške viac než 1,4 miliardy EUR a vytvorilo sa približne 5 000 nových pracovných miest. Na výskum a technológie sa vyčlenilo 31 miliónov EUR. Prostredníctvom opatrení EFRR sa navyše obnovilo približne 38 hektárov opustených priemyselných, obchodných a dopravných priestorov a zabránilo sa úniku viac než 440 000 ton emisií CO₂.

Podpora štrukturálnej transformácie

Globalizácia trhov, zmeny v správaní v práci a vo voľnom čase a rastúci význam faktora poznatkov predstavujú pre hospodárstvo nové výzvy. Spolková krajina Bádensko-Württembersko podporuje štrukturálnu transformáciu vedenú EFRR prostredníctvom dvoch veľmi odlišných koncepcií. V okrese Jungbusch v Mannheime, ktorý zvlášť postihla štrukturálna transformácia, sa už v predchádzajúcom období financovania 2000 až 2006 iniciovali zmeny v oblasti mestského plánovania v podobe výstavby akadémie populárnej hudby. Toto výučbové zariadenie, ktoré už po niekoľkých

rokoch získalo celoeurópske uznanie, sa v aktuálnom období financovania rozšírilo, čím sa umožnilo otvorenie dvoch magisterských programov „Populárna hudba“ a „Odvetvia tvorby hudby“. Financovaním zo strany zoskupenia v oblasti hudobného priemyslu sa posilnila nezávislosť absolventov a umožnilo sa začlenenie akadémie populárnej hudby do jestvujúcich hospodárskych štruktúr.

Zlaté mesto Pforzheim, centrum odvetvia výroby šperkov a hodínok v Nemecku, má za sebou dlhú tradíciu spracovania zlata. Výstavbou a prevádzkou kreatívneho centra sa tu začala nová kapitola v dlhej histórii výroby šperkov. Kreatívne centrum sa vybuďovalo v priestoroch bývalej plavárne v štýle art nouveau zo začiatku 20. storočia. Mladé spoločnosti a projektové a pracovné skupiny z rôznych oblastí kreatívnych odvetví si môžu prenajať kancelárie alebo jednoducho využívať pracovné priestory alebo pracovné stanice na dočasnom základe.

Organizácia demografickej transformácie

Ďalšími výzvami, ktorým čelí hospodársky dynamická spolková krajina Bádensko-Württembersko, sú demografická transformácia, zvyšujúci sa vek znižujúcej sa populácie a nedostatok mladých, kvalitne vzdelaných kvalifikovaných pracovníkov. V tejto situácii sa od roku 2008 pripravujú a realizujú rôzne

Vlajkový projekt EÚ: poznatková dielňa Gmünder (model)

modely v rámci modelového projektu pre vlajkové projekty EÚ v oblasti inovatívneho mestského rozvoja.

V jednom z týchto modelov vstúpili na trh práce zdravotne postihnuté osoby, ktorým bola predtým poskytovaná inštitucionálna starostlivosť. Projekt „Villa Artis“ v Heitersheime v Hornom Porýní kombinuje terapeutickú umeleckú akadémiu, ktorá odhaľuje a podporuje mimoriadne umelecké talenty zdravotne postihnutých osôb, a kaviareň. Spolupracujú tu zdraví ľudia s ľuďmi so zdravotným postihnutím.

Ďalší vlajkový projekt EÚ, poznatková dielňa Gmünder, má iný prístup: školáci najmä zo znevýhodneného prostredia, pokiaľ ide o vzdelanie, dostávajú mimoškolskú príležitosť zoznámiť sa s inžinierstvom a technológiami zábavným a pútavým spôsobom. Cieľová skupina ľudí vo veku od 8 do 18 rokov sa tak zoznamuje s technickými zamestnaniami. Oba projekty podporujú zatiaľ nevyužitý potenciál ľudí.

Zapojenie partnerov

Uvedené projekty vznikli aj vďaka úzkej spolupráci medzi obcami a ďalšími partnermi. Od počiatku projektov sa vedie nepretržitý dialóg, ktorý sa neustále mení, zdokonaľuje a prispôsobuje individuálnym modelom.

Na základe tejto skúsenosti zapájania hospodárskych a sociálnych skupín do projektov spolková krajina Bádensko-Württembersko iniciovala aj intenzívny dialóg s hospodárskymi, vedeckými, sociálnymi a environmentálnymi partnermi pri plánovaní nového obdobia financovania v rámci operačného programu EFRR. Počas vyše 40 podujatí, diskusných fór, dialógov a prezentácií, ktoré sa doteraz uskutočnili, spolková krajina objasnila svoje myšlienky v súvislosti s budúcim programom EFRR, pričom o nich s partnermi diskutovala, menila ich a koncentrovala. Dôležitým predmetom záujmu v nasledujúcom období financovania bude financovanie inštitúcií vysokoškolského vzdelávania vo vidieckych oblastiach. Výrazne decentralizované infraštruktúry odborného vzdelávania, vedy a výskumu sa totiž môžu stať obchodnou značkou jednotlivých regiónov.

Dr Georg Ris

*Riadiaci orgán EFRR,
Ministerstvo vidieka a ochrany spotrebiteľov,
Bádensko-Württembersko*

▶ŠPANIELSKO

▶25 ROKOV ÚSPECHU EURÓPSKEJ REGIONÁLNEJ POLITIKY V ANDALÚZII

Skôr ako sa Andalúzia zapojí do nasledujúceho programového obdobia a do diskusie o budúcej politike súdržnosti, bilancuje uplynulých 25 rokov členstva v Európskej únii. Región upriamuje pozornosť na hlavné úspechy v oblastiach výskumu a vývoja, dopravy, zdravotníctva a obnoviteľnej energie, ktoré patria medzi ukazovatele podpory konvergenzie s ostatnými referenčnými hospodárstvami.

Od vstupu Španielska do EÚ dostala Andalúzia približne 80 miliárd EUR, z ktorých 41 miliárd EUR pochádza z politiky súdržnosti. Vďaka týmto prostriedkom zažil región rozsiahlu hospodársku a sociálnu transformáciu, ktorá mu umožnila dosiahnuť výrazný pokrok zameraný na reálnu i nominálnu

konvergenciu s ostatnými regiónmi. Od roku 1986 až po súčasnosť dosiahla Andalúzia nárast o 26 konvergenčných bodov smerom k priemeru EÚ, čo sa prejavuje na ukazovateľoch, ako sú HDP na obyvateľa, ktorý sa zvýšil päťnásobne a v roku 2011 dosiahol 17 587 EUR na obyvateľa.

Časť investovaných peňazí išla do výskumu a vývoja, ktorých objem sa zvýšil 16-násobne. To znamená, že podiel HDP zodpovedajúci výdavkom na výskum a vývoj sa zvýšil 3,3-násobne, čo je 12,6-krát viac ako rast v EÚ ako celku.

Posilnili sa štruktúry a synergie systému regionálnych inovácií, zintenzívnili sa činnosti výskumu a vývoja a vznikli nové mechanizmy prenosu technológií. To sa dosiaholo vytvorením

siete infraštruktúry výskumu a vývoja, poskytovaním služieb na pomoc MSP pri inováciách, podporou podnikania a zvýšením zdrojov financovania pre inovácie. Týmto spôsobom sa realizovali inovatívne opatrenia, napríklad vytvorenie andalúzskej technologickej siete alebo všeobecnej dotácie pre inovácie, technológie a podnikanie, ktoré podporujú inovácie a rozvoj podnikania v Andalúzii. Vznikla aj iniciatíva JEREMIE, ktorá podporuje udržateľnú pomoc MSP, a iniciatíva JESSICA na rozvoj integrovaných mestských projektov.

V oblasti dopravnej infraštruktúry bola Andalúzia svedkom nárastu počtu diaľnic a ciest, čo viedlo k zlepšeniu fyzickej štruktúry územia. Medzi najvýznamnejšie dokončené projekty patrí uvedenie do prevádzky andalúzskej diaľnice (A-92) a vysokorýchlostného vlaku spájajúceho Seville a Madrid. Vysoké sumy investované do dopravy viedli k zvýšeniu počtu kilometrov vysokokapacitných ciest: v roku 2010 to bolo 30 km na km², čo je 9,1-krát viac ako v roku 1985. Dĺžka vysokorýchlostnej železničnej siete dosiahla 358,6 km.

Pokiaľ ide o prístup k novým technológiám, v roku 1986 bolo percento andalúzskych podnikov s telematickými sieťami prakticky nulové, kým v roku 2011 má 95,5% podnikov prístup k širokopásmovému internetu.

Význam nadobudla aj výroba energie z obnoviteľných zdrojov. Konkrétne podiel elektrickej energie vyrobenej s využitím obnoviteľných energií sa medzi rokmi 1989 (7,9%) a 2009 (19,6%) viac ako zdvojnásobil. Tento nárast výroby z obnoviteľných zdrojov (najmä solárnej a veternej energie a energie z biomasy) dal vznik novému diverzifikovanejšiemu energetickému modelu, ktorý je kompatibilný s hospodárskym rozvojom regiónu a s ochranou prírodných ekosystémov. Prispievajú k tomu aj programy, ako napríklad program Andalucia A+ zameraný na rozvoj udržateľnej energetiky, ktoré podporujú kultúru úspor a povedomie o využívaní energie medzi andalúzskymi občanmi.

Andalúzsky vývoz sa od roku 1988 zvýšil osemnásobne, čo je dvojnásobok oproti Európskej únii ako celku. Medzi rokmi 1988 a 2011 sa podiel HDP Andalúzie zodpovedajúci vývozu zvýšil o 7,5 percentuálneho bodu, čo je 1,4-krát viac ako v EÚ ako celku.

Ďalší údaj, ktorý je ukazovateľom rozvoja regiónu, je miera zamestnanosti žien, ktorá sa od roku 1986 viac než zdvojnásobila. Tento nárast je 1,6-krát väčší ako nárast v EÚ ako celku. Politiky zamestnanosti v tomto regióne povzbudzujú zamestnávanie žien prostredníctvom opatrení na podporu integrácie na trh práce a sociálnej integrácie citlivých skupín a rovnováhy medzi rodinným a pracovným životom.

CATEC, Centrum pre pokročilé technológie v oblasti letectva a kozmonautiky

Pokrok sa dosiahol aj v oblasti sociálnej politiky. Napríklad v zdravotníctve sa zvýšil počet zdravotných stredísk v Andalúzii z 344 na celkovo 1 579, a pokiaľ ide o úroveň vzdelania obyvateľstva, percento osôb s vysokoškolským vzdelaním sa za posledných 25 rokov zvýšilo o 14,2 percentuálneho bodu na viac než milión ľudí.

Uvedené úspechy regiónu by sa však nepodarilo dosiahnuť bez účinného riadenia zo strany andalúzskej vlády a schopnosti prijímať európske finančné prostriedky. Andalúzia je pozoruhodná svojím modelom riadenia. Dôkazom je to, že v posledných dvoch podporných rámcoch Spoločenstva získala 1,229 miliardy EUR ďalších zdrojov a realizovali sa investície vo výške 11,7 miliardy EUR, čo predstavuje 123,6% z pôvodne vyčlenených oprávnených výdavkov.

Politika súdržnosti bola a stále je dôležitým motorom rastu Andalúzie, preto andalúzska verejná správa presadzuje pre nasledujúce obdobie špeciálny režim prechodu v súvislosti s financiami, ktorý zaručí postupné opustenie konvergentného cieľa a posun smerom k cieľu konkurencieschopnosti. Tento režim je nevyhnutný na konsolidáciu dosiahnutých výsledkov, posilnenie hospodárskej štruktúry a prevenciu rizikových situácií, a to z finančného i hospodárskeho hľadiska. Región sa okrem toho naďalej zasadzuje o to, aby sa pri rozdeľovaní pomoci okrem HDP a obyvateľstva zohľadňovali aj ďalšie ukazovatele, ako napríklad nezamestnanosť, a aby sa pritom nezabúdalo ani na vplyv hospodárskej krízy na regióny.

Generálne riaditeľstvo pre európske fondy a plánovanie

Regionálne ministerstvo hospodárstva, inovácií, vedy a zamestnanosti, vláda Andalúzie

▶ EURÓPSKA REGIONÁLNA POLITIKA

ZDROJ INŠPIRÁCIE PRE KRAJINY MIMO EÚ

Regionálna politika EÚ sa považuje za príklad využívania osvedčených postupov pre iné časti sveta, pretože rieši otázky podpory rastu súčasne so znižovaním zemepisných rozdielov.

Medzinárodní partneri EÚ majú čoraz väčší záujem diskutovať s Európskou komisiou o politikách zameraných na dosiahnutie vyváženého územného rozvoja. V krajinách, ktoré zažívajú rýchly rast – ako sú Brazília, Čína a Rusko –, viedla snaha zaistiť rovnomerné rozdelenie prínosov tohto rastu k intenzívnemu záujmu o regionálnu politiku a riadenie na najvyššej politickej úrovni.

V rámci Východného partnerstva (VP) zohráva politika súdržnosti kľúčovú úlohu vo vzťahoch EÚ so šiestimi krajinami – Arménskom, Azerbajdžanom, Bieloruskom, Gruzínskom, Moldavskom a Ukrajinou. Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku podporuje realizáciu VP prostredníctvom dialógov o regionálnej politike a príspevkov k procesu pilotných programov regionálneho rozvoja.

Komisia reagovala na tento záujem a uzatvorila memorandá o porozumení (MoP) týkajúce sa spolupráce v oblasti regionálnej politiky so susednými krajinami a strategickými partnermi EÚ, ako sú Čína, Rusko, Brazília a Ukrajina. Pokiaľ ide o lepšie riadenie, všetky tieto krajiny čelia rastúcim regionálnym rozdielom a veľkým výzvam. MoP poskytujú rámec priebežného pracovného programu činností vrátane stretnutí na vysokej úrovni, seminárov, študijných návštev a technickej pomoci. V rámci VP boli podpísané aj spoločné vyhlásenia s Moldavskom a Gruzínskom. *Ad hoc* spolupráca prebieha aj s ďalšími partnermi a regionálnymi zoskupeniami v Afrike, Ázii a Latinskej Amerike.

V roku 2009 Európsky parlament udelil Komisii mandát propagovať model rozvoja regionálnej politiky EÚ na celosvetovej úrovni a odvtedy poskytuje zdroje pre pilotné projekty a prípravne opatrenia. Tie sa zameriavajú na zhromažďovanie poznatkov a skúseností regionálnej politiky v rámci strategického partnerstva medzi Komisiou a tretími krajinami prostredníctvom opatrení, ako sú organizovanie podujatí, informačné činnosti, vytváranie sietí, študijné príležitosti, viacstranná výmena postupov a podpora budovania kapacít medzi regiónmi, mestami a štátmi.

Vďaka kľúčovým zásadám regionálnej politiky EÚ, ako sú partnerstvo, viacúrovňové riadenie, subsidiarita a strategické a integrované prístupy, sú rozvojové politiky rozhodujúcimi aktívami. Posilňujú miestnych aktérov, zvyšujú účinnosť stratégií rastu, posilňujú spoluprácu medzi verejným a súkromným sektorom a sú užitočné pri realizácii rozvojovej stratégie kdekoľvek vo svete.

Európske skúsenosti v kľúčových otázkach regionálnej politiky EÚ, ako sú cezhraničná spolupráca, udržateľný rozvoj miest, spolupráca miest a vidieka a regionálne inovatívne stratégie, považujú vonkajší partneri za mimoriadne významné.

Dialógy s krajinami mimo EÚ poskytujú regiónom a mestám EÚ cenné príležitosti zapojiť sa do širšej spolupráce na celom svete a zhromažďovať medzinárodné skúsenosti so spoločnými problémami a reakcie na ne.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/international/index_en.cfm

Návšteva čínskej delegácie (CETREGIO) v holandskom pavilóne počas svetovej záhradníckej výstavy Floriade vo Venlo (Holandsko)

CETREGIO

V roku 2010 Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku spustilo program CETREGIO, čínsko-európsku sériu školení o regionálnej politike, ktorá poskytuje čínskym odborníkom zdroj informácií pre ich vlastné politiky regionálneho rozvoja. Jej cieľom je aj posilňovať prepojenie medzi európskymi a čínskymi regiónmi a podnietiť tak ďalšiu dvojstrannú spoluprácu. Školenie pozostáva z informačných stretnutí v aspoň troch členských štátoch EÚ vrátane prednášok a návštev v teréne. Európski odborníci sa takisto oboznámili s modelmi osvedčených postupov v Číne.

Od roku 2010 sa takmer 100 čínskych politických činiteľov z 33 regiónov na úrovni provincií podelilo o svoje skúsenosti a navštívilo modely osvedčených postupov vo viac než 40 regiónoch v 12 členských štátoch EÚ. Stretnutia sa týkali širokej škály problémov regionálneho rozvoja od viacúrovňového riadenia a územnej súdržnosti až po štatistické informačné systémy a udržateľný rozvoj miest. V rokoch 2011 a 2012 realizovala program CETREGIO spoločnosť Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ).

Udržateľný mestský rozvoj

V roku 2011 si prostredníctvom programu URBELAC (Mestá Európy, Latinskej Ameriky a Karibskej oblasti) – ktorý podporili Komisia a Medziamerická rozvojová banka – osem latinskoamerických a štyri európske mestá vymieňali osvedčené postupy týkajúce sa otázok mestského rozvoja od životného prostredia a vzdelávania až po mobilitu a obnovu miest. V roku 2012 sa do programu zapojilo päť nových latinskoamerických a päť nových európskych miest. Komisia a japonská vláda si vymieňajú skúsenosti s udržateľným rozvojom miest a konkurencieschopnosťou, kým dialóg o regionálnej politike medzi EÚ a Čínou prispieva k partnerstvu medzi EÚ a Čínou v oblasti udržateľnej urbanizácie.

Spolupráca s Brazíliou

Brazílska vnútroštátna politika regionálneho rozvoja, ktorá sa začala uplatňovať vo februári 2007, sa do veľkej miery inšpirovala politikou súdržnosti EÚ. Brazília pripisuje veľký význam znižovaniu regionálnych nerovností a odstráneniu chudoby v rámci svojej snahy o rast a rozvoj krajiny. V súčasnosti pripravuje druhú fázu regionálnej politiky. Medzi úspechy spolupráce medzi EÚ a Brazíliou v oblasti regionálnej politiky v rokoch 2007-2012 patria:

- viac než 20 konferencií, seminárov a kurzov na témy ako viacúrovňové riadenie, strategické plánovanie, regionálne inovácie a monitorovanie, ako aj školiace programy na budovanie kapacít pre viac než 150 brazílskych úradníkov,
- dvojročný regionálny výmenný program zameraný na rozvoj systémov spolupráce medzi 14 brazílskymi mezoregiónmi a 14 regiónmi EÚ, šesť študijných návštev brazílskych predstaviteľov v Európe,
- štúdiá „Územné preskúmanie Brazílie“, ktorú uskutočnila organizácia OECD s podporou EÚ, zameraná na pomoc brazílskym orgánom pri čerpaní z úspešných medzinárodných skúseností a
- pilotné projekty na zlepšenie spolupráce medzi EÚ (Francúzsko Guyana) a susednými brazílskymi štátmi Para a Amapa.

Celkové náklady:
4 200 000 EUR
Príspevok EÚ:
3 300 000 EUR

► PROGRAM PRE STREDNÚ EURÓPU

► ČISTÉ, EKOLOGICKÉ A INTELIGENTNÉ: PRÍSLUB TROLEJBUSOV

Trolejbusy neznečisťujú ovzdušie, sú tiché a úsporné. Hoci sa na celom svete používa v systémoch verejnej dopravy 40 000 trolejbusov, v posledných desaťročiach však záujem o ne klesá. V rámci projektu TROLLEY sa stredoeurópski trolejbusoví technici a odborníci snažia plne využiť potenciál týchto elektrických vozidiel.

Prvé trolejbusy vyrazili do ulíc Berlína v 19. storočí. Tak ako električky, aj trolejbusy čerpajú elektrický prúd pre svoje motory z nadzemného vedenia, takže predstavujú čisté, bezpečné a účinné vozidlá mestskej verejnej dopravy. Trolejbusy však majú viac spoločného s konvenčnými autobusmi. Sú tiché vďaka kolesám s gumenými pneumatikami. Keďže nie sú obmedzené koľajami, dokážu manévrovať okolo predmetov na ulici.

Vo viacerých stredoeurópskych mestách však systémy trolejbusovej verejnej dopravy dosiahli limity svojej kapacity. Stretávajú sa aj s mnohými technickými a environmentálnymi problémami.

Projekt TROLLEY podporuje trolejbusové systémy ako elektrické mestské riešenie pre všetky mestá. Spolufinancuje ho EÚ v rámci programu pre strednú Európu a spája deväť európskych partnerov pôsobiacich v oblasti elektrickej verejnej dopravy zo šiestich krajín (Rakúsko, Česká republika, Nemecko, Maďarsko, Taliansko a Poľsko).

Spoločné dopravné štúdie o uskutočniteľnosti realizované v rámci projektu majú napríklad za cieľ dosiahnuť vyššiu energetickú účinnosť trolejbusov alebo umožniť ich rýchlejšiu prevádzku v mestských oblastiach. Partneri vyvinuli aj prvý európsky trolejovo-batériový hybridný autobus. Vozidlo, ktoré

bolo skonštruované v Eberswalde v Nemecku v auguste 2012, dokáže získavať energiu z trolejového vedenia (nadzemné vedenie) alebo z lítium-iónovej batérie.

Zmena vnímania

Elektrické vedenia trolejbusových systémov sú rozsiahle a nie príliš estetické. V rámci projektu TROLLEY sa zvyšuje informovanosť o mnohých výhodách týchto vozidiel s cieľom zmeniť ich vnímanie. Medzi iniciatívy patrí informačná kampaň s názvom „eBus: inteligentný spôsob“ a každoročný Európsky deň trolejbusov. Tento deň sa uskutočňuje počas týždňa mobility a láka tisíce návštevníkov do partnerských miest, ako sú napríklad Salzburg, Brno, Eberswalde, Gdynia, Parma, Lipsko a Szeged. Partneri vypracovali aj príručky týkajúce sa trolejbusov predovšetkým pre politických činiteľov v mestách, ktoré chcú zlepšiť svoje siete alebo vybudovať prvú trolejbusovú sieť.

Kľúčovým posolstvom projektu je šetrnosť trolejbusov k životnému prostrediu. V Salzburgu, domove vedúceho partnera projektu, tieto vozidlá jazdia na elektrinu vyrábanú vodnými elektrárnami s nulovými emisiami. „Doprava tu má na svedomí 40% vysokej úrovne tuhých častíc. O to je dôležitejšie, aby projekty ako TROLLEY poskytovali udržateľné podnety na prechod od dopravy na základe fosílnych palív k elektrickej verejnej mobilite,“ hovorí Alexandra Weissová zo spoločnosti Salzburg AG, ktorá pôsobí v oblasti energetiky, dopravy a telekomunikácií.

► VIAC INFORMÁCIÍ
<http://www.trolley-project.eu>

▶ SARDÍNIA, TALIANSKO

▶ SIEŤ Z OPTICKÝCH VLÁKIEN BUDE NA OSTROVE POSKYTOVAŤ SLUŽBY 21. STOROČIA

Vysokorýchlostná širokopásmová sieť sa má stať hlavným aktívom sociálno-ekonomického rozvoja Sardínie. Okrem toho, že prepojí približne 5 380 úradov verejnej správy od radníc až po policajné stanice, zlepší aj prístup podnikov a občanov k internetového obchodovaniu a internetovým službám. Jej káble z optických vlákien sa budú viesť novými plynovodmi, čím sa výrazne znížia náklady na výstavbu.

V roku 2008 sa rýchle pripojenie pomocou optických vlákien poskytovalo 12 priemyselným oblastiam Sardínie, ako aj približne 60 nemocniciam a zdravotníckym službám. Nový projekt BULGAS-FIBERSAR rozširuje túto takzvanú prístupovú sieť novej generácie na celý ostrov. Dostane sa aj do oblastí, v ktorých súkromní prevádzkovatelia zatiaľ nevybudovali tieto siete, čím sa zmenší „digitálna priepasť“ na Sardínii a splnia sa ciele „Digitálnej agendy pre Európu“, ktorá je vlajkovou iniciatívou stratégie Európa 2020.

Projekt využíva výstavbu regionálnej siete dodávky plynu, čím dosahuje úspory z rozsahu. Po dokončení bude sieť ponúkať viac ako 3,4 milióna metrov nových káblov. Bude k nej mať prístup viac než milión sardínskych občanov v 240 mestách a mestečkách, ako aj 400 000 budov a 50 000 spoločností a inštitúcií. Práve prebiehajú v dvoch samostatných fázach. Prvá fáza zahŕňa rozmiestnenie komunikačnej infraštruktúry súbežne s výstavbou siete plynovodov, šácht a prielezov. V druhej fáze sa nainštalujú a uvedú do prevádzky optické vlákna.

Fibre-to-the-Home (FTTH)

Sieť vytvorená v rámci projektu umožní rýchlosť preberania až 100 megabitov/sekundu. Je tiež navrhnutá tak, aby telekomunikačným operátorom poskytovala otvorený a pružný prístup k budúcim vylepšeniam a rozšíreniam. Táto infraštruktúra, ktorá je v súlade s pravidlami EÚ týkajúcimi sa štátnej pomoci, zostane vlastníctvom autonómneho regiónu Sardínie, čím sa zaisťuje „sieťová neutralita“ v prospech všetkých občanov a používateľov.

Celkové náklady:
82 980 000 EUR
Príspevok EÚ:
41 490 000 EUR

„Vďaka lepšej digitálnej komunikácii a pripojeniu prinesie projekt výhody a úspory verejným správam a podnikom,“ hovorí Piero Berritta, riaditeľ Oddelenia všeobecných záležitostí – Infraštruktúra a siete služieb, autonómny región Sardínia. Upriamuje pozornosť na jednoduchší prístup k službám, ako sú elektronické podpisy, digitálne dokumenty a elektronická fakturácia, ktoré považuje za kľúčové výhody.

„Úspory, ktoré dosiahneme vo verejnej správe vďaka tejto sieti, uvoľnia zdroje, ktoré možno znova investovať do projektov regionálneho rozvoja,“ dodáva. „Sardínske podniky budú takisto môcť lepšie konkurovať na medzinárodných trhoch a využívať nové internetové produkty, služby a obchodné kanály.“ Sieť by mohla priniesť aj úsporu 8% v dôsledku sprístupnenia digitálnych škôl a služieb elektronického zdravotníctva na regionálnej úrovni.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

<http://www.regione.sardegna.it/>

► INVESTOVANIE DO ODBORNÝCH ZRUČNOSTÍ: ABY DUNAJ ZOSTAL V POHYBE

Dunaj je živá paneurópska dopravná tepna, po ktorej sa v roku 2011 preplavilo približne 45 miliónov ton nákladu. Jeden projekt EÚ sa zameriaval na ďalšie vzdelávanie a odbornú prípravu ľudí, ktorí dohliadajú na plavidlá na rieke, aby malo toto odvetvie sľubnú budúcnosť.

Podunajskú oblasť obýva 115 miliónov ľudí. Rieka Dunaj tečie z Čierneho lesa v Nemecku do Čierneho mora, pričom prejde 2850 km cez 10 európskych krajín.

Rozvoj dopravy po vnútrozemských vodných cestách – vrátane intermodálnej infraštruktúry na presun kontajnerov medzi loďami, nákladnými vozidlami a vlakmi – bude závisieť od posilnenej spolupráce medzi krajinami regiónu. To je cieľom politiky súdržnosti EÚ, ktorá sa realizuje prostredníctvom programov, ako je program nadnárodnej spolupráce pre juhovýchodnú Európu. Medzi problémy, ktorým čelia nákladní dopravcovia, patrí nedostatok kvalifikovaných navigátorov v dôsledku obmedzených možností odbornej prípravy a vzdelávania v krajinách podunajskej oblasti. Títo pracovníci priamo na lodiach, v prístavoch a v oblasti logistiky zaisťujú bezpečné a hladké fungovanie riečnej dopravy.

Budúci dunajskí kapitáni

Týmto konkrétnym problémom sa zaoberal projekt EÚ NELI – sieť spolupráce v oblasti logistického a nautického vzdelávania so zameraním na dopravu po vnútrozemských vodných cestách v dunajskom koridore s podporou inovatívnych riešení. Spojil 15 partnerov pôsobiacich v doprave po vnútrozemských vodných cestách z ôsmich krajín: Rakúska, Bulharska, Chorvátska, Maďarska, Rumunska, Srbska, Slovenska a Ukrajiny. Nová sieť spolupráce umožňuje výmenu informácií a spoločné činnosti medzi zapojenými krajinami. Podľa vedúceho projektu Vasileho Pipirigeanua „ponúka relevantným zainteresovaným stranám zo všetkých krajín, cez ktoré preteká Dunaj, aj príslušné služby a nástroje na odstránenie jestvujúcich rozdielov v oblasti informačných technológií, podporu a zlepšovanie vnútrozemskej navigácie a vytváranie možností pre nové, spoločné a nadnárodné činnosti“.

Celkové náklady:
2 170 000 EUR
Príspevok EÚ:
1 620 000 EUR

Každá z ôsmich partnerských krajín zapojených do projektu vypracovala vlastný národný akčný plán. Tieto akčné plány sa zapracovali do nadnárodného plánu pre podunajskú oblasť, ktorý sa zameriava na spoločné činnosti v oblasti spoločných noriem a koncepcií odbornej prípravy kvalifikovaných pracovníkov v oblasti navigácie po vodných cestách, dopravy a logistiky na Dunaji. Medzi opatrenia patria spoločné najímanie a odborná príprava navigátorov, harmonizácia odbornej prípravy a vydávania osvedčení a tvorba moderných výučbových materiálov. Nadnárodný plán je v súlade so stratégiou EÚ pre podunajskú oblasť z roku 2010, ktorej vlastný akčný plán vyzýva na investovanie do vzdelávania a pracovných miest v odvetví navigácie na Dunaji.

Medzi ďalšie pozoruhodné výsledky projektu patrí založenie štyroch informačných a školiacich centier pre oblasť vnútrozemských vodných ciest (Rakúsko, Chorvátsko, Maďarsko a Rumunsko) a vytvorenie vzdelávacieho a školiaceho materiálu na túto tému pre klasické a online kurzy v podunajskom regióne.

► VIAC INFORMÁCIÍ

<http://www.neliproject.eu>

<http://www.danube-region.eu>

▶ SEVEROZÁPADNÉ ANGLICKO, SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

▶ TVORBA A OCHRANA PRACOVNÝCH MIEST V REGIÓNE

Celkové náklady:
12 310 000 EUR
Príspevok EÚ:
6 160 000 EUR

V rámci trojročného projektu podpory podnikania v Severozápadnom Anglicku vzniklo viac než 4 660 nových firiem. Projekt BSUPII sa zamerlal na znevýhodnené komunity a skupiny, ktoré sú nedostatočne zastúpené v podnikaní, pričom pomohol tisícom ľudí rozšíriť existujúce podniky alebo začať podnikáť ako samostatne zárobkovo činné osoby.

Severozápadné Anglicko je domovom siedmich miliónov ľudí žijúcich v troch grófstvach (Cheshire, Cumbria a Lancashire) a v dvoch metropolitných grófstvach (Greater Manchester a Merseyside). Samotné grófstvo Greater Manchester je druhým najväčším hospodárstvom krajiny s približne 90 000 podnikmi a 1,2 milióna zamestnancami. V posledných rokoch však región ťažko zasiahla finančná kríza a spôsobila vysokú nezamestnanosť.

Projekt Business Start Ups Phase 2 (BSUPII) bol inšpirovaný predchádzajúcim pilotným programom intenzívnej podpory regiónu, predovšetkým skúsenosťami z rozvoja a poskytovania podpory podnikania. Projekt spolufinancovala EÚ a riadil ho Orgán regionálneho rozvoja Severozápadu (NWDA). Medzi jeho partnerov patrilo 14 miestnych orgánov z celého regiónu Severozápad a 27 malých organizácií s poznatkami v oblasti podpory podnikania.

Hlavnými cieľmi projektu bolo zakladanie nových podnikov a posilňovanie existujúcich podnikov najmä v mestských oblastiach, kde je vysoká nezamestnanosť alebo kde je relatívne málo podnikov. Zamerlal sa aj na získanie zamestnania pre väčší počet obyvateľov znevýhodnených oblastí, často v susedných okresoch.

Odborná pomoc

Partneri ponúkali intenzívne a odborné služby a podporu ľuďom, ktorí si chceli založiť podnik, ktorí podnikali kratšie ako 36 mesiacov a ktorí sa chceli zamestnať ako samostatne zárobkovo činné osoby. Služby boli rôzne od odpovedania na otázky až po diagnostiku podnikania. Odborníci poskytovali jednotlivcom alebo skupinám aj priamu odbornú prípravu a nepretržitú podporu podnikov do troch rokov od začiatku obchodovania. Na konci projektu v apríli 2012 sa pomohlo približne 2 640 ľuďom začať podnikáť a vytvorilo sa 7 000 pracovných miest. Obyvateľ Liverpoolu Craig Dures z firmy Grime 2 Shine chváli podporu, ktorú dostal od partnera projektu spoločnosti Blue Orchid Management Consultants: „Založenie podniku je náročné, ale dostal som rady vo všetkých kľúčových oblastiach. Vďaka tomu, že som mal na linke podnikateľského poradcu, zo mňa spadol tlak pri rozbiehaní môjho podnikania.“

Geoff Ashton z firmy Four Seasons Garden Services vo Wigane dostal pomoc od poradcu „vo veľmi dôležitých otázkach, ako sú príprava rozpočtu, bankovníctvo, pôžičky a granty“. Webový dizajnér a tlačiar Peter Bennett z Rochdale vďačne spomína na pomoc, ktorú dostal na podujatí pre začínajúce podniky v súvislosti s vedením účtovníctva.

Hoci projekt BSUPII sa už skončil, získal uznanie za to, že poskytol dobrý model podpory jednotlivcov pri zakladaní podnikov. Projekt pokračuje v podobnej forme s priamym riadením a podporou zo strany Európskej komisie.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ
<http://www.theblueorchid.co.uk>

▶ HODNOTENIE KOHÉZNEHO FONDU

ANALÝZA UKÁZALA ÚSPECHY V OBLASTI DOPRAVY A ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, ALE ÚČINKY SIETÍ VYŽADUJÚ VIAC POZORNOSTI

Podpora z Kohézneho fondu sa poskytuje najmä veľkým infraštruktúrnym projektom, ktoré sú súčasťou vnútroštátnych rozvojových programov pre dopravu a životné prostredie. Hodnotenie účinnosti projektov financovaných z Kohézneho fondu prináša rôzne problémy – v neposlednom rade to, že mnohé projekty sa ukončia až po mnohých rokoch po pôvodnom období financovania.

VÝSTAVOU „KOHÉZNY FOND V PORTUGALSKU“ SA OTVÁRA LINKA METRA NA LISABONSKÉ LETISKO

Medzi rokmi 1993 a 2006 Kohézny fond schválil 6 miliárd EUR na spolufinancovanie projektov v Portugalsku v oblasti životného prostredia (272) a dopravy (80). Posledné veľké investície sa uskutočnili v rokoch 2011 a 2012, pričom ich súčasťou bola aj výstavba linky metra na lisabonské letisko. V júli bola v deň slávnostného otvorenia novej linky metra na letisko otvorená výstava s názvom „Kohézny fond v Portugalsku“, ktorá upozorňuje na tieto úspechy. Podujatie, ktoré trvá šesť mesiacov, predstavuje výsledky a vplyv Kohézneho fondu od roku 1993 (programové obdobia I a II). Podieľajú sa na ňom rôzni príjemcovia vrátane spoločností Águas de Portugal Group, REFER, EDIA, Lipor, Brisa, Amarsul, Estradas de Portugal, Lusoponte, Águas de Douro e Paiva, Simtejo, Simarsul, Águas do Mondego, autonómnych regiónov a ďalších subjektov.

Nezávislí poradcovia uskutočnili sériu súvisiacich hodnotení zásahov uskutočnených v období 2000-2006, ktoré boli spolufinancované z Kohézneho fondu a bývalého nástroja štrukturálnych politík pre predvstupové obdobie (ISPA).

Správa sa týka 16 krajín – Grécka, Írska, Portugalska a Španielska (podporované od roku 2000), Cypru a Malty (podporované od roku 2004), Českej republiky, Estónska, Maďarska, Lotyšska, Litvy, Poľska, Slovenska a Slovinska (podporované prostredníctvom nástroja ISPA od roku 2000 do roku 2004 a potom z Kohézneho fondu) a Bulharska a Rumunska (podporované prostredníctvom nástroja ISPA). Správa sa zameriava na investičné potreby v oblasti infraštruktúry dopravy a životného prostredia, na vyčleňovanie finančných prostriedkov na rôzne typy projektov a na tempo realizácie projektov v krajinách dostávajúcich podporu. Hodnotí úspech investícií a na základe analýzy nákladov a prínosov sa snaží posúdiť jednotkové náklady projektov a výsledky. Posudzuje riadenie a realizáciu projektov, ako aj iné dlhodobé politické otázky, ktoré sa objavili pri hodnotení.

Úspechy

V odvetví dopravy Kohézny fond a nástroj ISPA spolufinancovali výstavbu 1 274 km ciest a 950 km koľajníc a opravu 3 000 km ciest a 3 800 km koľajníc. Projekty v odvetví životného prostredia doplnené o operácie spolufinancované z Európskeho fondu regionálneho rozvoja zlepšili kvalitu vody pre 20 miliónov ľudí a poskytli pripojenie k čistiarňam odpadových vôd pre 23,5 milióna ľudí. Hoci spolufinancované projekty dosiahli svoje ciele z hľadiska zlepšenia dopravnej siete a infraštruktúry životného prostredia, ich vplyv na hospodársky rozvoj a súdržnosť v príslušných krajinách sa ťažko posudzuje. Je to preto, lebo tento vplyv nie je podrobne vymedzený a je ešte príliš skoro na to, aby sa úplne prejavil. Členské štáty neboli povinné nahlasovať jednotkové náklady projektov spolufinancovaných v tomto období. V rámci hodnotenia sa však podarilo získať informácie, ktoré sa stali základom centrálnej databázy na porovnanie jednotkových nákladov medzi podobnými projektmi v rôznych krajinách.

Čisté prínosy projektov

V *ex post* analýze nákladov a prínosov sa zistilo, že v 9 prípadoch z 10 posudzovaných projektov v oblasti dopravy prínosy – najmä v podobe zníženia doby cestovania, zníženia prevádzkových nákladov vozidiel a vyššej bezpečnosti – stále presahujú náklady, a to väčšinou výrazne. Len v prípade dvoch z 10 posudzovaných projektov v oblasti životného prostredia však podľa odhadov prínosy prevažujú nad nákladmi. Ostatných 8 projektov sa uskutočnilo hlavne s cieľom splniť požiadavky smerníc EÚ, nie pre ich vlastnú hodnotu.

Pomalé tempo realizácie projektov

V období 2000–2006 bola z Kohézneho fondu a prostredníctvom nástroja ISPA poskytnutá celková suma približne 36,2 miliardy EUR. Finančné prostriedky sa rozdelili približne z polovice na dopravnú infraštruktúru, z polovice na infraštruktúru životného prostredia a veľmi malá suma išla na technickú pomoc. Dôkazy nasvedčujú tomu, že tempo realizácie financovaných projektov bolo pomerne pomalé. Do konca roka 2009 predstavovali platby štyrom kohéznym krajinám z EÚ15 77% z celkových dostupných finančných prostriedkov. Platby krajinám EÚ12 predstavovali len 70%. Pomalá miera realizácie projektov má viacero príčin, pričom oneskorenie bolo v mnohých krajinách dôsledkom prvej fázy navrhovania projektov, získavania stavebných povolení a zaobstarávania pozemkov, na ktorých sa bude stavať, uskutočňovania postupov verejného obstarávania i samotných prác.

Analýza nákladov a prínosov

Hodnotenie upozorňuje na viaceré oblasti, v ktorých je potrebné zlepšenie, aby sa zvýšila účinnosť výdavkov spolu-financovaných z Kohézneho fondu a aby sa obmedzili oneskorenia. Plné využitie potenciálu analýzy nákladov a prínosov v budúcnosti vyžaduje neustále zlepšovanie schopnosti orgánov vykonávať túto analýzu s nepretržitou podporou externých odborníkov – ako napríklad v súčasnosti prostredníctvom nástroja JASPERS – s cieľom poskytovať technickú pomoc najmä orgánom, ktoré len veľmi zriedkavo realizujú veľké projekty. Projekty sa musia posudzovať v rámci systému alebo siete a nie samostatne – táto požiadavka je explicitnou súčasťou usmernení pre analýzy nákladov a prínosov v aktuálnom období.

Napriek zlepšeniam od roku 2000 je tu stále priestor na ďalší pokrok aj v iných aspektoch riadenia podpory z Kohézneho fondu, najmä pokiaľ ide o rozhodovanie a výber projektov,

POHĽAD NA BUDÚCNOSŤ KOHÉZNEHO FONDU V ROKOCH 2014–2020

Kohézny fond musí zohrať významnú úlohu pri znižovaní rozdielov v EÚ prostredníctvom pomoci najmenej rozvinutým členským štátom pri integrácii do jednotného trhu EÚ. V období 2014–2020 bude zameranie Kohézneho fondu vo všeobecnosti podobné ako v súčasnom období. Bude podporovať:

- investície s cieľom dosiahnuť súlad s normami v oblasti životného prostredia,
- energetické projekty, ktoré predstavujú jednoznačný prínos pre životné prostredie, ako je napríklad podpora energetickej účinnosti a využívanie obnoviteľnej energie,
- investície do transeurópskych dopravných sietí a do mestských a nízkoúhlíkových dopravných systémov.

Po prvýkrát sa časť Kohézneho fondu použije na podporu nástroja na prepojenie Európy – pre konkurencieschopný a udržateľný európsky dopravný systém. Nárok na podporu z Kohézneho fondu majú krajiny EÚ s hrubým národným dôchodkom nižším ako 90% priemeru EÚ. Väčšina týchto krajín vstúpila do EÚ v rokoch 2004 a 2007. Pre krajiny, ktoré mali nárok na podporu v rokoch 2007–2013, ale už ho nemajú, pretože ich dôchodok sa zvýšil, bude k dispozícii prechodná podpora.

►VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_sk.cfm

ktoré v mnohých krajinách nie sú úplne objektívne a transparentné. V niektorých krajinách sa musí naďalej posilňovať dlhodobé strategické plánovanie najmä vo vzťahu k investíciám v oblasti životného prostredia. Postupy získavania stavebných povolení a proces zaobstarávania pozemkov sa musia v mnohých krajinách urýchliť prostredníctvom zmien v legislatíve a predpisoch. Musí sa zlepšiť aj verejné obstarávanie, aby sa znížil počet sťažností a aby sa pri udeľovaní kontraktov primerane zohľadňovala kvalita a poznatky v pomere k cene.

Z hodnotenia možno usudzovať, že *ex post* hodnotenia projektov by sa v rámci normálneho procesu hodnotenia mali uskutočňovať dostatočne dlho po dokončení projektov. Tak bude k dispozícii dosť času na to, aby sa prejavil ich vplyv na konečné ciele.

►VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/index_en.cfm

„Día de la cooperación europea“
Bábkové divadlo vo Valencii v Španielsku

► PRIEKOPNÍCI SPOLUPRÁCE

VIAC NEŽ 280 PODUJATÍ NA OSLAVU
EURÓPSKEHO DŇA SPOLUPRÁCE

Týždeň od 21. septembra 2012 bol míľnikom v komunikácii o Európskej územnej spolupráci. Oslavoval sa totiž prvý Európsky deň spolupráce a uskutočnilo sa viac než 280 podujatí v 35 európskych krajinách.

Tvorcovia programu INTERACT, ktorý poskytuje poradenstvo a odbornú prípravu pre programy Európskej územnej spolupráce (EÚS), vedeli, že sa púšťajú na neprebádané územie, keď v máji 2011 začali realizovať spoločnú činnosť v oblasti komunikácie pre všetkých 93 programov EÚS. Jednotiacim faktorom bolo 20 rokov skúseností so spoluprácou naprieč štátnymi hranicami od „malej“ iniciatívy Spoločenstva INTERREG až do chvíle, keď sa táto otázka stala tretím cieľom politiky súdržnosti EÚ. Ako ale predstaviť výsledky 30 000 projektov uskutočnených v tomto období, z ktorých mnohé výrazne zlepšili životy Európanov naprieč hranicami v oblastiach, ako sú zdravie, doprava, zamestnanosť a energetika?

Zvolený formát fungoval dokonale: spoločná oslava Európskeho dňa spolupráce. Cieľom však nebolo dostať

všetkých do Bruselu – práve naopak: išlo o to oslavovať v Európe na všetkých tých miestach, kde cítiť pozitívny vplyv spolupráce. S mottom „Spoločné hranice, užšia spolupráca“ sa počas týždňa od 21. septembra 2012 prostredníctvom programov a projektov EÚS zorganizovalo 280 podujatí v 35 krajinách EÚ. Ďalšou novinkou bola cieľová skupina: tvorcovia zúčastnených programov sa rozhodli osloviť „obyčajných občanov“, ktorí nemusia nevyhnutne vedieť veľa o programoch a projektoch EÚ. Výber podujatí sa ponechal na zapojených partnerov, pričom program INTERACT ako iniciátor koordinoval celú kampaň od vytvorenia vizuálnej identity kampane až po vlastnú webovú stránku, ktorá upozorňuje na všetky podujatia a predstavuje konkrétne príklady EÚS, a mnoho ďalších činností.

Motivácia a kreativita zúčastnených programov boli pôsobivé. Medzi podujatia patrili cezhraničné súťaže medzi litovským koňom, bieloruským traktorom, lotyšskou sanitkou, ruskou volgou a poľským fiatom, plavecký maratón medzi Albánskom a Gréckom, detské divadlo a dielne vo Valencii v Španielsku, podzemný koncert na hranici medzi Slovenskom a Maďarskom,

Komisár pre regionálnu a mestskú politiku Johannes Hahn s poslankýňami EP Marie-Thérèse Sanchezovou-Schmidovou a Riikkou Mannerovou počas úvodného podujatia Európskeho dňa spolupráce v Bruseli.

Viac než 1 000 ľudí zo Srbska a Rumunska sa zapojilo do osláv Európskeho dňa spolupráce v Teměšvári v Rumunsku.

„Rozvoj cezhraničnej spolupráce je v čase krízy veľmi dôležitý. Som preto veľmi šťastná, že prostredníctvom tejto kampane sa ocenili úspechy spolupráce medzi európskymi regiónmi.“

Marie-Thérèse Sanchezová-Schmidová, poslankyňa Európskeho parlamentu, Výbor regiónov

cyklistická súťaž medzi Talianskom a Švajčiarskom, online konferencie medzi školami vo Walese a Írsku, súťaže v pouličnom umení a fotografovaní a mnoho ďalších.

Pri pohľade na spätnú väzbu od mnohých zainteresovaných strán je jasné, že účasť bola omnoho vyššia, ako sa pri tejto pilotnej iniciatíve očakávalo. Nielenže sa zapojilo mnoho programov a projektov EÚS, ale kampaň sa organizovala v priamej spolupráci s GR Európskej komisie pre regionálnu a mestskú politiku, agentúrou EuropeAid a Európskou službou pre vonkajšiu činnosť a získala podporu aj od Európskeho parlamentu a Výboru regiónov. Podujatia boli dokonca súčasťou tohtoročného katalógu miestnych podujatí v rámci projektu Open Days, pričom územná spolupráca bola jednou z hlavných tém ročníka 2012.

Ďalším dôležitým prvkom úspechu kampane bola práca médií: v rámci programu INTERACT sa vytvorila televízna upútavka, ktorá sa preložila do 8 jazykov a vysielala sa na viacerých regionálnych a celoštátnych televíznych staniciach v Európe. Účastníci tiež skvelým spôsobom využili sociálne médiá,

vďaka čomu bola kampaň interaktívna a mala vírusový účinok: tisíce ľudí boli oslovené prostredníctvom facebooku, twitteru a služby YouTube. Mnohí z nich nikdy predtým nepočuli o Európskej územnej spolupráci.

Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku hodnotí tohtoročný deň spolupráce veľmi pozitívne a je presvedčené, že spoločné úsilie stálo za to. Už sa začali prípravy na nasledujúci ročník na budúci rok, hoci o presnom formáte a čase sa ešte nerozhodlo. Jedna vec je však istá: spolupráca je cestou vpred.

►VIAC INFORMÁCIÍ

<http://www.ecday.eu>

►SLEDUJTE NÁS

<http://www.facebook.com/cooperationday>

<http://www.twitter.com/cooperationday>

<http://www.youtube.com/cooperationday>

PROGRAM

31. JANUÁRA 2013

_Brusel (BE)

Slávnostné udeľovanie
ocenení RegioStars 2013

31. JANUÁRA 2013

_Brusel (BE)

Podujatie PEACE

24-25. APRÍLA 2013

_Varšava (PL)

Konferencia RURBAN

7-10. OKTÓBRA 2013

_Brusel (BE)

Podujatie Open Days 2013

Podrobnejšie informácie o týchto podujatiach nájdete
v časti Program na webovej stránke Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_sk.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_sk.cfm)

NECHAJTE POČUŤ SVOJ HLAS

Radi by sme sa dozvedeli o úspechoch politiky súdržnosti vo vašom regióne, o výsledkoch a hmatateľnom vplyve na občanov a o vašich názoroch na prípravu na nasledujúce programové obdobie.

Vybrané príspevky sa stanú súčasťou nasledujúceho vydania časopisu *Panorama*. Príspevky (maximálna dĺžka 1 500 znakov bez medzier) posielajte na adresu:

regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1725-826X

© Európska únia, 2012

Reprodukcia povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

■ Úrad pre publikácie

Európska komisia,
Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku
Komunikácia – Anna-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sk.htm